

Grad Dubrovnik

Upravni odjel za europske fondove,
regionalnu i međunarodnu suradnju

**Komunikacijski plan
o održivom gospodarenju otpadom
Grada Dubrovnika**

**Program izobrazno - informativnih aktivnosti
o gospodarenju otpadom**

Dubrovnik, svibanj 2018.

SADRŽAJ

1	Kratka ocjena sadašnjeg stanja vezano uz informiranosti i obrazovanost građana na području grada Dubrovnika o održivom gospodarenju otpadom.....	3
2	Ciljevi koji se žele postići provedbom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom na području grada Dubrovnika.....	11
3	Ciljane skupine i područje obuhvata projekta.....	19
4	Ključne poruke koje se planiraju prenijeti građanima na području grada Dubrovnika.....	31
5	Temeljem Programa, planirane vrste izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom za postizanje definiranih ciljeva i način na koji se iste planiraju provoditi na području grada Dubrovnika.....	35
6	Rezultati koji se provedbom projekta očekuju postići u sustavu gospodarenja otpadom te u društvu na području grada Dubrovnika.....	40
7	Usklađenost komunikacijskog plana o održivom gospodarenju otpadom s Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom.....	41

1 KRATKA OCJENA SADAŠNJEG STANJA VEZANO UZ INFORMIRANOST I OBRAZOVANOST GRADANA NA PODRUČJU GRADA DUBROVNIKA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM

Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom planira se provedba izobrazno-informativnih aktivnosti kao podrška provođenju Specifičnog cilja 6i1-Smanjena količina otpada koji se odlaže na odlagalište u sklopu Operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.". Program izobrazno-informativnih aktivnosti stavlja naglasak na četiri ključna područja:

1. sprječavanje nastanka otpada
2. odvojeno prikupljanje otpada
3. ponovnu uporabu predmeta
4. kompostiranje.

Naime, temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/2013, 73/17) jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati provođenje sljedećih aktivnosti na svom području:

- Planom gospodarenja otpadom na svom području dužne su predvidjeti mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjenja i sprječavanja nastanka otpada što uključuje izobrazno-informativne aktivnosti te akcije prikupljanja otpada.
- Osigurati provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti na svom području.
- Osigurati o svom trošku i na odgovarajući način provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpada na svom području.
- U sklopu mrežne stranice uspostaviti i održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.
- Izvještavati o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti u okviru godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Ostvarivanjem izobrazno-informativnih aktivnosti želi se doprinijeti dugoročnim pozitivnim promjenama u sustavu gospodarenja otpadom.

Temeljem analize stanja, uočeno je da još uvijek vlada niska razina informiranosti i obrazovanosti građana, ali i posjetitelja grada Dubrovnika o temama i načinima održivog gospodarenja otpadom. Prisutan je i strah kao dominantna emocija u lokalnoj zajednici kod projekata koji sa sobom nose okolišna pitanja te ujedno i niska razina povjerenja u sve institucije sustava na nacionalnoj i lokalnoj razini. Međutim, građani Dubrovnika, svih dobnih skupina, svojim prihvaćanjem održivih trendova u gospodarenju otpada te promišljenim i odgovornim postupanjem mogu utjecati na ispunjavanje ciljeva u očuvanju okoliša. Da bi to postigli, potrebno im je pružiti kvalitetnu i relevantnu informaciju o odvajanju otpada što podrazumijeva kvalitetu sadržaja i atraktivnost prikaza informacija, ali i prilagođenost njihovim specifičnim dobnim i obrazovnim razinama. Svi građani, kao i posjetitelji grada Dubrovnika, kao potrošači imaju pravo, ali i interes dobiti potrebne informacije o načinu kako

moгу biti uključeni i aktivno sudjelovati u ovom procesu. Aktivnosti vezane uz održivo gospodarenje otpadom stvaraju im osjećaj da doprinose zajednici i budućim generacijama.

U 2016. godini organizirano prikupljanje miješanog komunalnog otpada provodile su 203 tvrtke. Ukupno je uspostavljeno 84 reciklažnih dvorišta, dok je u funkciju stavljeno i 46 mobilnih reciklažnih dvorišta. Taj broj se ocjenjuje nezadovoljavajućim i potrebno ga je povećati. Sprečavanje nastanka otpada i pravilno odvajanje otpada potrebno je provoditi na radnom mjestu. Sve veći broj poduzeća počinje provoditi društveno odgovorne aktivnosti te izvještava o njima u svojim izvještajima. Da bi potaknuli poslovnu javnost, Grad može osmisliti aktivnosti poput kampanje, partnerstva i nagrade za najuspješnija poduzeća u području gospodarenja otpada. Poslovna javnost svojim aktivnostima može dati pozitivan doprinos društvu i zaštiti okoliša.

Podatak da najveće količine komunalnog otpada proizvode Istarska (670kg), Zadarska (638 kg) te Dubrovačko- neretvanska (594 kg) županija pripisuje se utjecaju turizma. Turizam ima važan utjecaj jer turisti, posebno oni koji koriste apartmanski smještaj, bitno doprinose rastu količine otpada tijekom turističke sezone. Turisti kao izuzetno važna skupina dosad je bila izostavljena iz komunikacije. Oni također mogu doprinijeti ostvarenju ciljeva gospodarenja otpadom, ali im je potrebno osigurati informacije barem na jednom jeziku koji koriste. Općine i gradovi zajedno s komunalnim društvima moraju provoditi aktivnosti kontinuirano tijekom turističke sezone.

Na području grada Dubrovnika, prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje otpada koji nastaje u kućanstvima, ustanovama i poslovnim prostorima obavlja tvrtka Čistoća d.o.o. Dubrovnik. Navedena tvrtka davatelj je usluge gospodarenja komunalnim otpadom po jedinstvenom standardu i cijenama za čitavo područje. Na području grada Dubrovnika, provodi se sustav odvojenog prikupljanja otpada. Odvojeno sakupljanje pojedinih komponenti komunalnog otpada odvija se putem spremnika na javnim površinama, raspoređenih na lokacijama po gradu i reciklažnih dvorišta.

Odvojenim sakupljanjem otpada smanjuje se količina otpada koje će se trajno odložiti na odlagalište, a ujedno će se prikupiti i sekundarne sirovine koje se mogu ponovno materijalno i energetski iskoristiti. Miješani komunalni otpad prikuplja se spremnicima koji se nalaze na javnim površinama. Prikupljanje se vrši šest puta u tjednu. Iznimka je uže područje Grada gdje se prikupljanje vrši sedam puta tjedno te s Elafita dva puta van sezone i tri puta u sezoni (Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2018.-2023. godine).

Službeno odlagalište otpada Grada Dubrovnika i okolnih općina Župa Dubrovačka, Dubrovačko primorje i Konavle nalazi se 25 kilometara sjeveroistočno od Dubrovnika u uvali između dva brdašca. Također, na tom odlagalištu odlaže se i miješani komunalni otpad s otoka Mljeta koji tvrtka Komunalno Mljet d.o.o. vlastitim vozilima dovozi na odlaganje. Dosad je na odlagalištu otpada odloženo oko 260.000 tona otpada, dok se godišnje odloži oko 28.000 t miješanog komunalnog otpada.

Na području grada Dubrovnika već se nekoliko godina provodi edukacija javnosti po pitanju unaprjeđenja sustava odvojenog prikupljanja otpada. Ovu mjeru Grad Dubrovnik provodi kontinuirano u suradnji s tvrtkom Čistoća d.o.o. Dubrovnik te organizacijama civilnog društva. Isto tako, navedene izobrazno-informativne aktivnosti provode se i putem lokalnog radija, plakata, letaka, oglasnih ploča i web stranica. Neke od aktivnosti koje se tiču promoviranja sustava gospodarenja otpadom i edukacije stanovništva koje se provode na području grada Dubrovnika su:

- slanje info materijala korisnicima uz račune komunalnog poduzeća
- organiziranje akcija dijeljenja ekoloških vrećica
- organiziranje akcije Eko redari
- organiziranje predavanja, radionica, prezentacija i posjeta reciklažnom dvorištu i odlagalištu Grabovica.

Upravni odjel za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša Grada Dubrovnika svake godine, povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv plastičnih vrećica, 19. prosinca, organizira akciju dijeljenja ekoloških vrećica s prigodnim natpisom „Dubrovnik - Grad bez plastičnih vrećica“ s ciljem smanjenja uporabe plastičnih vrećica. U 2016. godini podijeljeno je 300 vrećica, a u 2017. godini podijeljeno je 1.000 vrećica. Korisnici za 2016. godinu: izravni korisnici - 288 stanovnika i 12 turista, neizravni korisnici: njihove obitelji, prijatelji, lokalna zajednica (obuhvaćene sve dobne skupine). Korisnici za 2017 godinu: izravni korisnici – 1.000 stanovnika, neizravni korisnici - njihove obitelji, prijatelji, lokalna zajednica. Akciji se pridružila i udruga Eko centar Zeleno Sunce s prodajom platnenih eko vrećica koje su dizajnirane i izrađene od lokalnih tradicionalnih obrtnika. Sva prikupljena sredstva koriste se u humanitarne svrhe za bolesne i nemoćne te ostale potrebite iz grada Dubrovnika, ali i cijele Hrvatske. Navedena akcija ima izrazito pozitivne učinke. Naime, građani su oduševljeni akcijom i koriste vrećice koje se dijele tijekom same akcije. Upravo zbog toga, a sukladno proračunskim mogućnostima, ove godine (2018.) naručeno je 1.000 dodatnih vrećica. To je najbolji pokazatelj potreba za ovakvim i sličnim projektima te je jedan od najboljih načina za smanjenje korištenja plastičnog materijala i educiranja stanovništva.

Posjete reciklažnom dvorištu na Grabovici organizirane su od strane osnovnih škola i udruge Deše, a su/financirane od strane Grada Dubrovnika. Inače, udruga Deša provodila je i provodi razne projekte vezane za edukacije i radionice gospodarenja otpadom. Osim toga, u suradnji s Upravnim odjelom za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša napravljena je web platforma u sklopu projekta Urban planning for citizen (UP4C). Jedan od slojeva u geografskom informacijskom sustavu je upravo sloj koji se odnosi na lokacije mobilnih spremnika za odvojeno prikupljanje otpada na području grada Dubrovnika.

Problemi koji se tiču informiranja i edukacije stanovništva vezani su za činjenicu da su javne tribine i predavanja najmanje zanimljive lokalnom stanovništvu. Naime, navedene događaje posjećuju isključivo ljudi iz znanstvenog sektora ili sektora zaštite okoliša i prirode. Akcije čišćenja zanimljive su određenoj grupi ljudi većinom iz udruga koje i inače potiču ekološke

projekte. Ovo ukazuje na potrebu osmišljavanja takvih oblika komunikacije i animacije koji će pobuditi veće zanimanje i uključenost građana, ali i posjetitelja Grada. Primjerice, uz dijeljenje vrećica, najveći odaziv imaju i edukacije kojima se potiče uređenje okoliša od nelegalnog bačenog otpada.

Aktivnosti koje se tiču promoviranja sustava gospodarenja otpadom i edukacije stanovništva koje je tvrtka Čistoća d.o.o. provodila i provodi na području grada Dubrovnika su:

1. Tiskanje informacija o vrstama i načinu odlaganja otpada, postupanju s glomaznim otpadom, o radu reciklažnih dvorišta na poledini računa (18.000 korisnika x 12 računa godišnje).
2. Tiskanje brošure „Misli zeleno“ i distribucija putem lokalne tiskovine u nakladi od 7.000 primjeraka (2015. godina).
3. Tiskanje letaka „Reciklažna dvorišta“ u nakladi od 2.000 primjeraka (2016. godina) za potrebe informiranja građana u sklopu akcija prilikom otvaranja reciklažnih dvorišta i posjete istima.
4. Tiskanje letka „Odvoji i pokloni osmijeh Gradu“ i distribucija putem lokalnih tiskovina u nakladi od 21.700 primjeraka (2017. godina).
5. Tiskanje brošure „Odvoji i pokloni osmijeh Gradu – Volim Dubrovnik“ uz obilježavanje Dana planeta Zemlje (2017. godina) – naklada 10.000 primjeraka.
6. Kampanja podizanja svijesti građana o važnosti odvajanja otpada (2016.-2017. godina) – oglasi u novinama - 26 objava u nakladi od 10.000 primjeraka.
7. Kampanja podizanja svijesti građana o važnosti odvajanja otpada (2016.-2018.) – oglasi na autobusima javnog gradskog prijevoza.
8. Kampanja podizanja svijesti građana o važnosti odvajanja otpada (2016.-2017.) – oglasi i banneri na lokalnim internetskim portalima.
9. Web stranica Čistoće – razne informacije i edukativni prilozi.
10. Organiziranje akcija informiranja građana o važnosti odvajanja otpada uz obilježavanje Dana planeta Zemlja (2016. – 2018.).
11. Edukacija djece o važnosti odvajanja otpada i posjet odlagalištu Grabovica (2016. godina).
12. Organiziranje posjete reciklažnom dvorištu djece predškolske i školske dobi (2016.-2018.).
13. Akcija „Eko redari“ (2017.) – tri uzastopna dana akcija s učenicima srednje škole i anketiranje građana o njihovim navikama te informiranje o odvajanju otpada.
14. Uz podjelu kompostera stanovnicima Koločepa održana edukacija o kompostiranju i odvajanju otpada (2017.).
15. Sudjelovanje u akcijama Zelena čistka - svake godine.
16. Sudjelovanje u akcijama čišćenja podmorja – svake godine.
17. U sklopu sportskih aktivnosti (Du motion i Libertas kup) – podjela letaka i promo materijala (navijački štاپovi – „Odvoji i pobijedi“) o važnosti odvajanja otpada (2016.-2017.).

Ključni problemi trenutačnih napora u svezi informiranja, edukacije i osvještavanja građana o važnosti pravilnog gospodarenja otpadom, sastoje se u tome da je, unatoč pozitivnim rezultatima tijekom održanih akcija s građanima i djecom, i dalje nedovoljan broj onih koji sustavno odvajaju otpad. Stoga, pitanje kako potaknuti stanovništvo, ali i posjetitelje grada Dubrovnika na razvrstavanje otpada i općenito na aktivan doprinos ekološkim temama koje su u razvijenim i ekološki osviještenim lokalnim zajednicama normalne, korisne i potrebne, a stanovništvu grada Dubrovnika još uvijek nisu, ključno je pitanje, ali i temeljni razlog zašto su informiranje, edukacije i projekti promicanja održivog gospodarenja otpadom potrebni Gradu.

Slika 1. Primjeri dosadašnjih aktivnosti komuniciranja s građanima

1.1. Akcije prikupljanja otpada

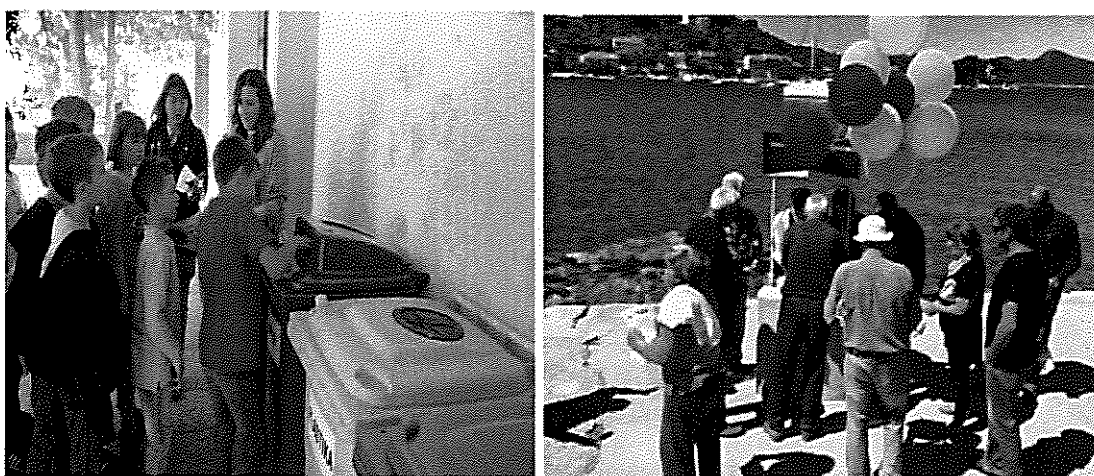
Grad Dubrovnik od 2012. sudjeluje u akciji najveće ekološke kampanje u Republici Hrvatskoj, „Zelena čistka - jedan dan za čisti okoliš“. Navedena akcija je dio godišnjih akcija „World Cleanup“ (Očistimo svijet) i dio globalnog pokreta „Let's do it!“ koji okuplja aktivne građane i organizacije u navedenom najvećem volonterskom projektu. Cilj projekta je osvještavanje o važnosti primarnog odvajanja otpada, čišćenje ilegalno odloženog otpada u cijeloj Hrvatskoj, podizanje svijesti o stvaranju i odlaganju otpada te važnosti očuvanja okoliša, prirode i planete Zemlje, kao zajedničkog dobra svih.

Upravni odjel za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša Grada Dubrovnika organizirao je Zelenu i Plavu Čistku koja se, u sklopu najveće globalne volonterske akcije „Let's do it!“, održala od 22. do 26. travnja 2017. godine.

Povodom Dana planeta Zemlje, akcija se održala na više lokacija u suradnji s Javnom ustanovom Rezervat Lokrum, Hrvatskim planinarskim društvom Dubrovnik, Eko centrom Zeleno Sunce, Udrugom za mlade Orlando, Udrugom DART, Dobrovoljnim vatrogasnim društvom Rijeka Dubrovačka, Čistoćom Dubrovnik i Vrtlarom. U akciju su se uključili i

brojni vanjski suradnici i partneri, volonteri i lokalni stanovnici. U ovoj ekološkoj i zabavnoj akciji, sudjelovala su 124 volontera na šest lokacija (otok Lokrum, trasa starog Onofrijevog vodovoda, kompleks Stare bolnice, eko park Mokošica te otoci Lopud i Šipan). Ronilački klub "Nautilus" u marini ACI Dubrovnik i na izvorištu Omble uzorkovao je vodu u svrhu analize na teške metale. Također, u eko parku u Mokošici, pridružio se i Dječji vrtić „Sunce“. U sklopu akcije održani su i edukativni i zabavni programi za volontere i sudionike akcije. U akciji je ukupno prikupljeno oko 30 m³ komunalnog otpada, oko 5 m³ biootpada te 23 m³ građevnog otpada.

Slika 2. Akcije prikupljanja otpada

Grad Dubrovnik uključio se u najveću ekološku globalnu kampanju s ciljem uredjenja divljih odlagališta i poticanja ekološke svijesti lokalne zajednice. Također, važnost uključivanja u „Let's do it!“ pokret proizlazi i iz toga što je grad Dubrovnik, koji je izrazito koncentriran na turističke i ugostiteljske djelatnosti, prepoznat u svijetu kao svjetska destinacija visoke vrijednosti uvrštene na listu svjetske baštine te je važno promicati i potrebu aktivnog doprinosa očuvanju ove baštine od strane i stanovnika i posjetitelja upravo kroz odgovorno i održivo gospodarenje otpadom, odnosno općenito promicanjem ekološke svijesti građana i gostiju grada. Uređivanjem divljih odlagališta, poticanjem ekološke svijesti i kulture održivog gospodarenja otpadom, odnosno mijenjanja "metalne mape" lokalnog stanovništva i posjetitelja, grad Dubrovnik se približava svjetskim trendovima, novim tehnologijama prikupljanja i odvajanja otpada te dobrim praksama kružnog gospodarstva na načelima 3R "reduce, reuse, recycle" (smanji, ponovno uporabi, recikliraj). U konačnici, održavanjem ovakvih akcija, kao i uvođenjem kontinuiranih izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom, postiže se dugoročni cilj održivog razvoja grada Dubrovnik.

1.2. Sustav pametnog prikupljanja otpada

Tvrtka Čistoća d.o.o. je krajem prosinca 2016. godine na području grada Dubrovnika implementirala pametne spremnike za otpad. Riječ je o pametnim spremnicima Big Belly i Smart Belly koji samostalno javljaju kad su puni, smanjuju količinu otpada, povećavaju stopu odvajanja te koriste sunčevu energiju za napajanje.

Ukupno 28 pametnih spremnika za miješani komunalni otpad i reciklabilni otpad, Big Belly i Smart Belly, postavljeni su na 16 najfrekventnijih gradskih lokacija. Spremnici su zamijenili klasične košarice za otpad koje je u vrijeme turističke sezone bilo potrebno prazniti i do devet puta dnevno. U tijeku je nabava još ukupno deset spremnika.

Ispravnim korištenjem informacija koje tvrtka Čistoća d.o.o. dobiva kroz softver na dnevnoj bazi povezane su tehnologija i ljudski resursi te je time povećana učinkovitost prikupljanja otpada za 88 posto.

Spremnici su postali pravi partneri u odvajanju otpada u gradu Dubrovniku. Čak 50% korisnog otpada koji se dosad nikad nije odvajao, prikupljeno je zahvaljujući ovom sustavu. Broj pražnjenja je znatno smanjen, a sve prednosti Big Belly sustava najviše dolaze do izražaja u sezoni kada je i puno veći broj gostiju i posjetitelja u gradu Dubrovniku.

Slika 3. Big Belly i Smart Belly pametni spremnici

1.3. Pasivno promatranje problema neodgovornog gospodarenja otpadom

Prema podacima iz Strategije gospodarenja otpadom RH iz 2005. godine opći stav javnosti prema otpadu je negativan tj. doživljaju otpad kao problem koji netko drugi treba riješiti: državna tijela, fond, agencije, županije, gradovi itd. Također, navodi se kako građanima i dalje nedostaju osnovne informacije o gospodarenju otpadom te da imaju nejasnu sliku o svojoj ulozi u cjelovitom sustavu gospodarenju otpadom.

Nastavno na te poražavajuće podatke, cilj samog Programa izobrazno- informativnih aktivnosti jest, provodeći aktivnosti, podići razinu svijesti i znanja građana i posjetitelja na područjima jedinica lokalne samouprave, ali i drugih zainteresiranih dionika o odgovornosti građana i posjetitelja, važnosti pravilnog, odnosno održivog upravljanja i gospodarenja otpadom.

Kao što je prethodno rečeno, u održanim akcijama s građanima na području grada Dubrovnika prikupljeni su pozitivni usmeni komentari, a time i doneseni zaključci o pozitivnim rezultatima organiziranih akcija, međutim ne postoji nikakav konkretni dokumentirani podatak, odnosno statistika koja na mjerljivi način potkrepljuje navedeno.

Uz to, specifičnosti Grada Dubrovnika, kao i ostalih JLS-ova koje su značajne turističke destinacije, su promet i količine otpada koje nastaju kao posljedica povećanog turističkog posjećivanja grada Dubrovnika tijekom turističke sezone. U 2017. godini na području grada Dubrovnika prikupilo se 17.618,00 tona miješanog komunalnog otpada, odnosno u prosjeku 38 tone dnevno van sezone, a u sezoni oko 62 tone dnevno (izvor: Čistoća d.o.o.).

Neslužbeni podatak o tome koliko je tvrtka Čistoća d.o.o. prikupila odvojeno prikupljenog otpada u 2017. godinu iznosi cca 20%. Taj postotak se ne odnosi na sav odvojeno prikupljeni otpad u gradu Dubrovniku obzirom da mnogi trgovački lanci i hoteli ne predaju Čistoći sav svoj odvojeni otpad. Stoga, važno je aktivnosti Programa izobrazno – informativnih aktivnosti usmjeriti na turiste i sve one koje posjećuju Grad, a sve u cilju pravilnog gospodarenja otpadom i smanjenja količine bačenog otpada. Upravo iz tog razloga, Program izobrazno - informativnih aktivnosti dio je preporučenih aktivnosti usmjerio na turiste i posjetitelje koji do sada nisu bili obuhvaćeni ovim aktivnostima.

Obzirom na navedeni problem i specifičnosti za vrijeme boravka povećanog broja turista i sezonskih djelatnika u gradu Dubrovniku, potrebno je provesti analizu kritičnih točaka na području grada Dubrovnika te sukladno rezultatima povećati učestalost odvoženja otpada na kritičnim lokacijama. Iako pametni spremnici dodatno pozitivno doprinose ispunjenju cilja odvajanja otpada, kao i znatnom povećanju količine odvojeno prikupljenih različitih kategorija otpada (Plan gospodarenja otpada za razdoblje od 2018. do 2023. godine), potrebno je osmisliti ciljane aktivnosti koje će dodatno pojačati učinke i praksu održivog gospodarenja i odvojenog prikupljanja otpada među svim dionicima pa i onima povezanim s turizmom, odnosno među posjetiteljima i sezonskim radnicima kako bi se i u tom segmentu povećao učinak, odnosno smanjio nastanak te povećao postotak odvojenog prikupljanja otpada.

1.4. Mjere prikupljanja otpada

Sustav prikupljanja otpada zahtjeva od svakog korisnika odgovornije ponašanje budući da se odvoz otpada obavlja po određenom rasporedu, a svaki je korisnik odgovoran za sadržaj otpada.

Na području grada Dubrovnika biorazgradivi otpad trenutačno se sakuplja zajedno s miješanim komunalnim otpadom. Tijekom 2017. godine Čistoća d.o.o. započela je s odvojenim prikupljanjem biorazgradivog otpada iz hotela. Korisnicima su podijeljeni spremnici volumena 120 litara, a prazne se po pozivu. Navedena aktivnost svakako je imala pozitivan učinak na porast odvojenog prikupljanja biorazgradivog otpada iz hotela, međutim puno je prostora za napredak čemu će zasigurno aktivnosti Programa izobrazno-informativnih aktivnosti doprinijeti.

Također, Grad Dubrovnik već sada ostvaruje određeni postotak, otprilike 20% odvojeno prikupljenog otpada u 2017. godini, no u narednom periodu jedan od ciljeva Grada Dubrovnika je odvojeno prikupljanje i više od 60% proizvedene mase komunalnog otpada.

Za ostvarenje navedenog cilja nužno je da Grad Dubrovnik nastavi, u predstojećem razdoblju, s aktivnostima na unaprjeđenju već postojećeg sustava odvojenog prikupljanja otpadnog papira, stakla, plastike, metala i krupnog otpada kroz razvoj infrastrukture i nabavu opreme te edukaciju i informiranje svih dionika uključenih u sustav gospodarenja otpada (Plangospodarenja otpadom za razdoblje od 2018. do 2023. godine).

2 CILJEVI KOJI SE ŽELE POSTIĆI PROVEDBOM IZOBRAZNO-INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU GRADA DUBROVNIKA

2.1. Strategija gospodarenja otpadom

Polazeći od analize stanja i vizije održivog i funkcionalnog sustava gospodarenja otpadom, vodeći računa o strateškim ciljevima razvoja Hrvatske i ciljevima iz Nacionalne strategije zaštite okoliša, definirani su strateški ciljevi čije ostvarenje jamči jačanje sustava i njegovo funkcioniranje tako da se ostvari temeljna funkcija – zaštita ljudskog zdravlja i okoliša te racionalno korištenje resursa.

2.1.1. Najznačajnije mjere za ostvarivanje ciljeva Strategije gospodarenja otpada

- a) Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenje otpadom.

Učinkovito gospodarenje otpadom složen je proces koji zahtijeva usklađeno djelovanje državne uprave, regionalne (područne) i lokalne samouprave, znanstvenika, stručnjaka, udruga, gospodarstvenika, sredstava javnog priopćavanja, mjesnog pučanstva, ukupne javnosti kako bi se osiguralo pravo građana na zdrav okoliš, informaciju, sudjelovanje u odlučivanju i pristup pravosuđu. Izazovu će se lakše odgovoriti ako svi (građani, šira javnost) budu osposobljeni i potaknuti na

sudjelovanje u procesima odlučivanja glede upravljanja i gospodarenja otpadom, a za to je potrebno:

- primjenjivati stav da obrazovanje traje cijeli život
- stvoriti osjećaj odgovornosti za zbrinjavanje otpada od lokalnih do globalnih razina
- osigurati prepoznavanje problema zbrinjavanja otpada kao svojih problema i poticati poduzimanje pravih mjera
- osigurati točne, potpune i pravodobne informacije
- promicati načela i prioritete u gospodarenju otpadom
- promicati partnerstvo svih čimbenika i koristiti sve raspoložive izvore
- utvrditi nov pristup u odgoju i obrazovanju o zbrinjavanju otpada
- promicati poticajne mjere.

Ostvarenje strateških ciljeva moguće je samo postupno, višegodišnjim procesom koji se detaljnije osmišljava i ostvaruje planovima gospodarenja otpadom, a učinkovitost nadzire pomoću skupa pokazatelja za otpad.

b) Unapređivanje informacijskog sustava i izvještavanja o otpadu:

- Osigurati potrebne resurse (oprema, ljudi) za prikupljanje podataka i izvještavanje o otpadu uključivši edukaciju i obrazovanje svih onih koji moraju dostavljati podatke i onih koji ih prikupljaju (ovo je od osobite važnosti prigodom izvještavanja EU-a o postupanju s otpadom u RH tijekom procesa približavanja i priključivanja).
- Nastaviti uspostavljanje baza podataka određenih Zakonom o otpadu i podzakonskim propisima, kao i potrebama izvješćivanja prema EU-u i drugim međunarodnim obvezama, s pregledom stanja u sustavu (propisi, podaci o građevinama i postrojenjima, količinama otpada, ovlaštenjima i obrađivačima, sakupljačima, pokazateljima za praćenje učinkovitosti itd.).
- Izgrađivati moderan informacijski sustav koji će osiguravati pouzdane i pravodobne podatke i informacije na temelju kojih će biti moguće redovito izvješćivanje o stanju na području otpada.
- Razvijati nacionalni skup pokazatelja za praćenje stanja na području otpada te odrediti i izraditi prioritetni skup pokazatelja.
- Unapređivati kvalitetu, kvantitetu i usporedivost podataka i informacija o otpadu.
- Osiguravati i olakšati pristup informacijama za područje gospodarenja otpadom.

c) Razvijanje sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu:

- Unapređivati sustav edukacije za sudjelovanje u sustavu gospodarenja otpadom prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, u medijima, stručnim radionicama.
- Razraditi programe i metode za edukaciju, informiranje i komunikaciju te ih provoditi.

- Kontinuirano ukazivati na probleme vezane uz otpad i promicati pravilno postupanje s otpadom.
 - Promicati pozitivan pristup, demokratski dijalog i partnerstvo (timski rad, sudjelovanje) s ciljem izgrađivanja povjerenja, odnosno pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada i održivog razvoja.
- d) Edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura za rješavanje problema gospodarenja otpadom.
- Programi i aktivnosti za podizanje razine znanja trebali bi imati razvojni, istraživački i djelatni pristup. Kako bi se to postiglo, potrebno je uspostaviti organizaciju, postaviti ciljeve i odrediti zadaće, te osigurati financijsku podršku. U cilju stalnog unapređivanja odgoja i obrazovanja potrebno je:
- primijeniti osnovne informacije u svim komunikacijskim sredstvima, dokumentima (radio, TV, novine), na panoima, vozilima, u reciklažnim dvorištima, "zelenim otocima" itd.
 - uvesti "otvoreni telefon" za komunikaciju s građanima
 - izraditi web-stranice
 - kreirati informacije, ekološke poruke i savjete s ciljem edukacije građana (ciljnih skupina) te poticati na pravilno gospodarenje otpadom
 - izraditi edukacijski i promidžbeni materijal
 - pripremiti i provoditi promidžbene kampanje za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, divlja odlagališta i dr.)
 - istraživati javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštiti okoliša u gradovima, županijama (posebno onima u kojima su najveći problemi u postupanju s otpadom)
 - ostvarivati stalnu komunikaciju među svim sudionicima.

2.2. Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022.

Jedinice lokalne samouprave nadležne su za osiguravanje javne usluge prikupljanja komunalnog otpada, uspostavu reciklažnih dvorišta, provedbu mjera sprječavanja odbacivanja otpada u okoliš kao i uklanjanje u okolišu odbačenog otpada, davanje suglasnosti za akciju prikupljanja otpada, planiranje lokacija građevina od lokalnog značaja, provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti te provedbu obveza propisanih ovim Planom i ostalo sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (ZOGO, NN 94/2013). Također, jedinice lokalne samouprave dužne su, sukladno ZOGO-u provoditi ovaj Plan, što posebice uključuje projekte određene Popisom projekata važnih za provedbu ovoga Plana.

Mjere za provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti su:

- Izrada Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpada: mjera uključuje izradu programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom za razdoblje od 2017.-2022. godine, koji će predložiti smjernice, ciljne skupine i aktivnosti koje je nužno provoditi na nacionalnom i lokalnom nivou, s naglaskom na sprječavanje nastanka otpada, povećanja odvojenog prikupljanja otpada i ponovne uporabe.
- Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom koja uključuje provođenje svih aktivnosti definiranih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom.
- Provedba nacionalne kampanje na temu održivog gospodarenja otpadom: mjera obuhvaća izradu informativno edukativnih te promotivnih spotova i ostalih materijala i programa na temu održivog gospodarenja otpadom.

2.3. Zakon o održivom gospodarenju otpadom

Jedinica lokalne samouprave, sukladno članku 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnju provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

Također, jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području. Prioritetno područje izobrazno-informativnih aktivnosti gospodarenja otpadom i sadržaj obveznih informacija na godišnjoj razini u svezi gospodarenja otpadom propisuje ministar nalogom.

Obvezne informacije koje se objavljuju na mrežnoj stranici jedinice lokalne samouprave propisane su pravilnikom iz članka 137. stavka 8. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

2.4. Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2018.-2023. za Grad Dubrovnik

Uspjeh i realizacija svih zadanih ciljeva gospodarenja otpadom značajno ovisi o informiranosti i kontinuiranom obrazovanju svih dionika u procesu stvaranja i gospodarenja otpadom. Sustavno informiranje javnosti o aktivnostima o načinima i važnosti primarne reciklaže potrebno je obavljati putem pisanih medija, radija i televizije.

Iz Strategije primjenjive na Grad Dubrovnik obzirom na pravne odgovornosti vezane za gospodarenja s otpadom su sljedeće:

- edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Grada za rješavanjem problema gospodarenja otpadom kroz organizirana predavanja, radionice, tribine

- poticanje aktivne suradnje s ekološkim udrugama i svim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama na implementaciji mjera i kontroli provedbe mjera za izbjegavanje i smanjenje količine otpada.
- osnovne informacije o mogućnostima izbjegavanja i smanjenja otpada pružiti u svim komunikacijskim sredstvima i dokumentima (radio, TV, novine), na panoima, vozilima itd.
- kreirati informacije, ekološke poruke i savjete s ciljem edukacije građana (ciljnih skupina) te poticati na pravilno gospodarenje otpadom
- izraditi edukacijski i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, divlja odlagališta otpada i dr.)
- istraživati javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštiti okoliša općenito
- oglašavati postojanje, lokaciju i uporabu reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta na području grada Dubrovnika.

2.5. Program izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpada

Ostvarenjem izobrazno-informativnih aktivnosti doprinijeti će se željenim pozitivnim promjenama u sustavu gospodarenja otpadom na duži rok, u razdoblju nakon što prestane provođenje ovog Programa, kao i željene promjene na kraći rok, neposredno nakon prestanka provođenja ovog Programa. Ukupni utjecaj ostvarenih promjena ovisiti će i o uspješnosti provođenja drugih ciljeva i mjera predviđenih Planom gospodarenja otpada Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. kako bi se unaprijedio sustav gospodarenja komunalnim otpadom.

Opći ciljevi Programa izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpada su:

- Informirati i educirati građane Hrvatske o razlozima EU za prijelaz na kružno gospodarstvo i ulozu gospodarenja otpadom u prijelazu s linearnog na kružno gospodarstvo.
- Izgraditi svijest i razumijevanje svih skupina javnosti o potrebi zaštite i učinkovitijeg upravljanja resursa (demistificirati pretpostavku da su resursi obilni, dostupni te da ih se lako može crpiti i jeftino odlagati).
- Izgraditi svijest svih skupina javnosti o važnosti reda prvenstva (hijerarhije) gospodarenja otpadom u prijelazu s linearnog na kružno gospodarstvo.
- Izgraditi svijest građana Hrvatske u svojstvu potrošača o važnosti promjene njihovih navika (konzumerizam) za prijelaz s linearnog na kružno gospodarstvo.
- Informirati i uključiti pojedine skupine javnosti u izradu planova gospodarenja otpadom u općinama i gradovima za novo plansko razdoblje. Sudjelovanje javnosti u

izradi planova gospodarenja otpadom pojedinih općina i gradova je posebno važno jer osim tokova otpada i procjene budućih tokova, njima se razrađuju detalji specifični za to područje vezano uz moguće lokacije i smještaj građevina.

- Pripremiti podloge da gradovi i općine zajedno s komunalnim društvima počnu transparentno informirati građane na svojim internetskim stranicama o postupcima obrade otpada i omogućiti im praćenje tijeka recikliranja odvojeno prikupljenog otpada.

Specifični ciljevi

a) Sprječavanje nastanka otpada;

- Cilj je modela kružnog gospodarstva svesti nastajanje otpada na najmanju moguću mjeru, i to ne samo otpada koji nastaje u proizvodnim procesima, već sustavno, tijekom čitavog životnog ciklusa proizvoda i njegovih komponenti.
- Sprječavanje nastanka otpada podrazumijeva mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju: (a) količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda, (b) štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili (c) sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.
- Osvijestiti građane da je prvi i najpoželjniji način postupanja s otpadom smanjenje količine otpada kojeg svakodnevno proizvodimo jer tako možemo smanjiti i njegov štetan utjecaj na okoliš, ali i uštedjeti.
- Informirati i educirati građane kako kupovati racionalno, birati veća pakiranja umjesto više manjih.
- Osvijestiti građane da koriste vrećice za višekratnu uporabu umjesto jednokratnih plastičnih vrećica.
- Informirati i educirati građane kako kupovati namirnice planski i onoliko koliko im stvarno treba, u svrhu smanjivanja nastanka otpada od hrane.
- Osvijestiti građane da konzumiraju vodu iz slavine koja je u većini slučajeva ispravna kao i voda iz boce.

b) Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada;

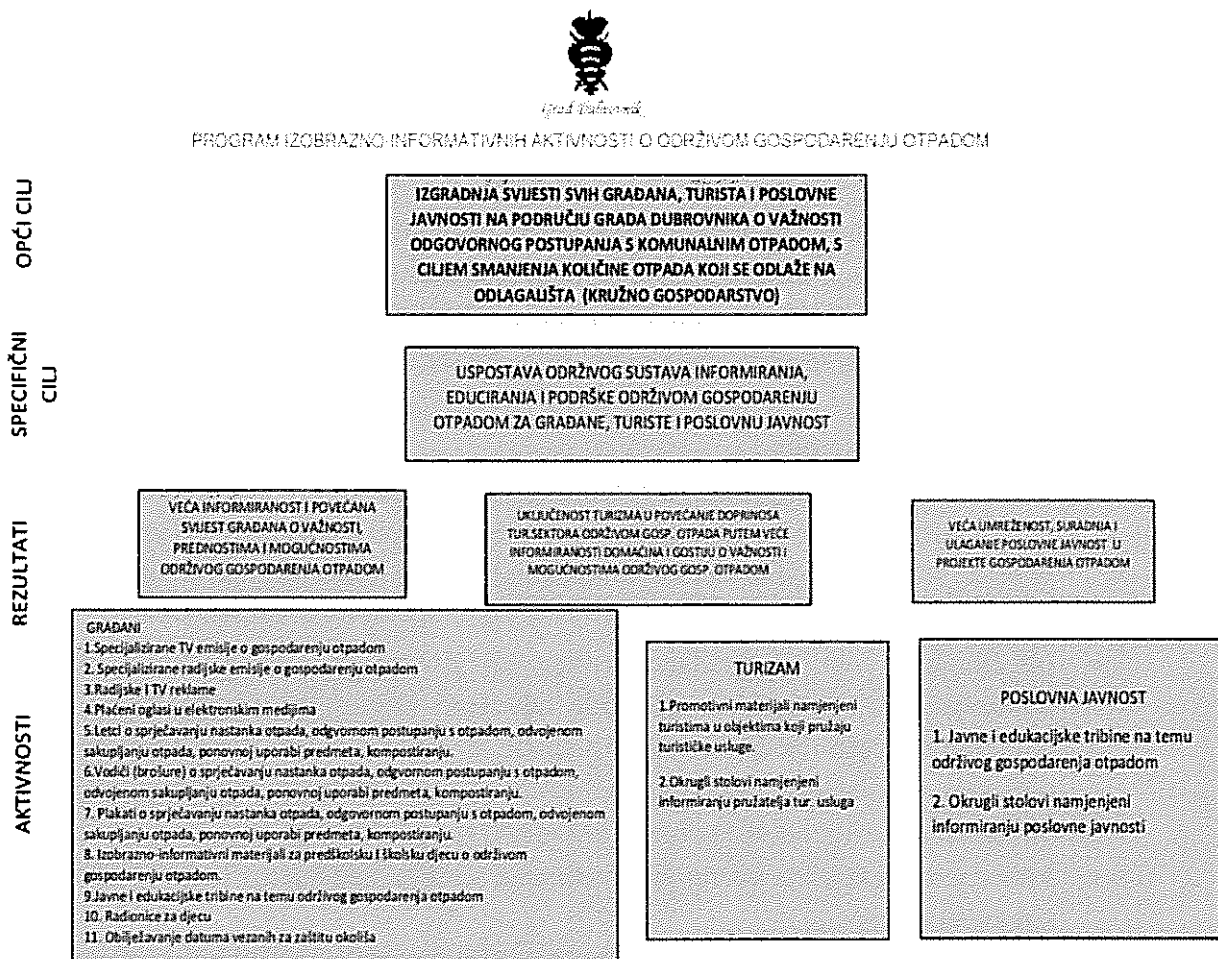
- Izgraditi svijest građana da je odvojeno prikupljanje otpada ključni korak koji omogućuje recikliranje otpada i da je recikliranje preduvjet za kružno gospodarstvo.
- Informirati i educirati građane i druge skupine javnosti o njihovoj ulozi u postizanju ciljeva odvojenog prikupljanja otpada i povećanja udjela ponovne uporabe i recikliranja papira, metala, plastike i stakla iz kućanstava.
- Informirati i educirati građane u svojstvu potrošača o znakovima na ambalaži i proizvodima vezano uz recikliranje.

- Kontinuirano informirati i educirati djecu i mlade o važnosti odvajanja otpada kao temeljnog preduvjeta za postizanje visokih stopa recikliranja komunalnog otpada.
 - Uspostaviti poveznicu između hrvatskih i EU ciljeva vezano uz povećanje udjela odvajanja pojedinih kategorija otpada sa svakodnevnim iskustvima i ponašanjem građana. Građane se mora informirati o postignutim ciljevima lokalno i na razini Hrvatske vezano uz povećanje udjela odvajanja pojedinih kategorija komunalnog otpada svake godine, kako bi mogli pratiti napredak i kako bi imali osjećaj udjela i postignuća.
 - Oblikovati "nacionalnu platformu" koja će omogućiti i potaknuti pozitivnu natjecateljsku atmosferu među općinama i gradovima vezano uz primjenu mjera odvojenog prikupljanja komunalnog otpada i oblikovanje boljih praksi.
 - Motivirati građane na odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta komunalnog otpada s ciljem postizanja visokih stopa recikliranja i kvalitete materijala za recikliranje.
- c) Kućno kompostiranje;
- Informirati i educirati građane o tome što je kompostiranje, kako se i od čega može proizvoditi kompost te gdje i kako upotrijebiti kompost (u onim općinama i gradovima gdje će biti omogućeno kućno kompostiranje i prioritetnim područjima definiranim PGO).
 - Informirati i educirati građane o tome što je biootpad, zašto i kako ga odvojeno prikupljati, gdje i kako se obrađuje odvojeno prikupljeni biootpad, što se dobiva obradom odvojeno prikupljenog biootpada te gdje i kako se koristi kompost dobiven obradom odvojeno prikupljenog biootpada (u onim općinama i gradovima gdje će biti omogućeno odvojeno prikupljanje biootpada iz kućanstava).
 - Motivirati građane na kućno kompostiranje s ciljem smanjenja količine proizvedenog komunalnog otpada.
 - Osvijestiti građane o njihovoj ulozi u sprječavanju nastanka otpada iz hrane i smanjivanju otpada iz kuhinje koji se trenutno odlaže na odlagalištima otpada.
 - Kontinuirano informirati i educirati djecu i mlade vezano uz važnost odgovorne kupovine i potrošnje hrane radi smanjenja nastanka otpada.
- d) Ponovna uporaba predmeta;
- Osvijestiti građane o važnosti ponovnog korištenja i mogućnosti popravljanja predmeta za produžavanje životnog vijeka proizvoda radi smanjenja nastanka otpada, očuvanja resursa i postizanje kružnog gospodarstva.
 - Kontinuirano informirati i educirati djecu i mlade o trendu sve kraćeg ciklusa i korištenja proizvoda i potrebi usvajanja navika za odgovornu potrošnju i korištenje predmeta.

Navedeni ciljevi integrirani su u projektnu intervencijsku logiku programa gospodarenja otpadom na području Grada Dubrovnika kao što je vidljivo iz sljedećeg opisa intervencijske logike.

Slika 4. Intervencijska logika gospodarenja otpadom na području Grada Dubrovnika

Na temelju navedenih dokumenata te propisanih ciljeva koji se moraju uključiti u projektne aktivnosti projekta „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ i analize sadašnje situacije vezano za pravilno gospodarenje otpadom, Grad Dubrovnik definirao je opće i specifične ciljeve intervencijske logike projekta informativno obrazovnih aktivnosti:

- Opći cilj: izgradnja svijesti svih ciljnih skupina projekta "ReDuo važnosti odgovornog postupanja s komunalnim otpadom s ciljem smanjenja količine otpada koji se odlaže na odlagališta (kružno gospodarstvo).
- Specifični cilj: uspostava održivog sustava informiranja, educiranja i podrške održivom gospodarenju otpadom za zaposlenike ključnih institucija u sustavu razvoja i praćenja razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom, građane, turiste i poslovnu

javnost uključujući pri tom sva četiri specifična cilja sukladno točki 1.5. Programa izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom, tj. (1) Sprečavanje nastanka otpada, (2) Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, (3) Kućno kompostiranje i (4) Ponovna uporaba predmeta.

3 CILJANE SKUPINE I PODRUČJE OBUHVATA PROJEKTA

Ključne ciljane skupine kojima se obraća Projekt, obuhvatile su sljedeće ciljane skupine iz točke 1.7. Mapiranje skupina javnosti Programa izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom:

- Svi građani
- Žene
- Umirovljenici
- Turisti
- Milenijska generacija
- Odgojno-obrazovne ustanove
- Edukatore
- Djeca (predškolska djeca od 3 do 7 i školska od 7 do 14)
- Mladi (od 15 do 18)
- Poslovna javnost

Ključni dionici u provođenju projekta „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ su:

- komunalna društva kao suradnici pri implementaciji
- odgojno-obrazovne institucije, udruge za zaštitu okoliša, nadležne službe, turistička zajednica i mediji kao suradnici

Osim njih, dodatne ciljane skupine su:

- zaposlenici ključnih institucija u sustavu razvoja i praćenja razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom (djelatnici nadležnih službi, uključivo oni koji dostavljaju podatke, oni koji prikupljaju, stručnjaci, nastavno osoblje, itd.)
- sezonski djelatnici u turizmu.

Komunalna društva smatraju se glavnim dionicima u prenošenju informacija građanima, kao i u mijenjanju njihovih navika te su također veoma bitni zbog svoje povezanosti sa svim ključnim dionicima u području gospodarenja otpadom. Jedno od komunalnih društava s kojim Grad Dubrovnik surađuje je Čistoća d.o.o. koja je davatelj usluge gospodarenja komunalnim otpadom po jedinstvenom standardu i cijenama za čitavo područje. Misija Čistoće d.o.o. je provesti cjelovit sustav gospodarenja otpadom, a vizija da uvođenjem novih tehničko-tehnoloških rješenja, s ciljem uspostavljanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, postanu lider i uzor ostalim komunalnim tvrtkama u Republici Hrvatskoj. Osim Čistoće

d.o.o., ostala komunalna društva koja sudjeluju kao suradnici pri implementaciji u projektu „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ su:

- Vrtlar d.o.o. - bavi se održavanjem javnih zelenih površina, projektiranjem, izgradnjom novih kao i rekonstrukcijom postojećih javnih zelenih površina, privatnih vrtova, dječjih igrališta po narudžbi te svi ukrasi potrebni za buduće mladence i njihova vjenčanja
- Libertas Dubrovnik - obavlja autobusni prijevoz na području Grada Dubrovnika
- Domuprava Dubrovnik - poduzeće za upravljanje nekretninama
- Javna ustanova Rezervat Lokrum
- Sanitat Dubrovnik d.o.o.
- Vodovod Dubrovnik d.o.o..

Odgojno-obrazovne institucije bitne su kao suradnici jer je izobrazno-informativne aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom potrebno provoditi u vrtićima, školama i fakultetima kroz radionice i neformalnu edukaciju. Dakle, odgojno-obrazovne institucije time obuhvaćaju veliki dio društva na koji mogu pozitivno utjecati kao na djecu/školarece, ujedno i na njihove roditelje, te stvaraju navike pravilnog gospodarenja otpada od djetinjstva.

U Projekt se planira uključiti šest osnovnih škola sa sveukupno 3.420 učenika, osam srednjih škola sa sveukupno 2.938 učenika te Dječje vrtiće Dubrovnik (Ciciban, Gruž, Izviđač, Kono, Palčica, Pile, Pile II, Radost, Radost Lapad Dvori, Škatulica, Ježić, Pčelica, Pčelica-Stara Mokošica, Sunce, Zaton, Gromača, Trsteno, Lopud, Šipan) sa sveukupno 1.839 djece (podaci za 2018. godinu).

Uključene su i visokoobrazovne institucije, i to: Sveučilište u Dubrovniku s 2.000 studenata, Međunarodno sveučilište u Dubrovniku sa sveukupno 120 studenata, Rochester Institute of Technology Croatia sa sveukupno 220 studenata.

NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	Broj učenika
OŠ Marina Držića	570
OŠ Marina Getaldića	299
OŠ Ivana Gundulića	813
OŠ "Lapad"	895
OŠ "Mokošica"	674
OŠ Antuna Masle Orašac	169
Ukupan broj učenika:	3420

Tablica 1 – Pregled broja učenika po osnovnim školama u Gradu Dubrovniku

NAZIV SREDNJE ŠKOLE	Broj učenika
UMJETNIČKA ŠKOLA LUKE SORKOČEVIĆA DUBROVNIK	545
OBRTNIČKA I TEHNIČKA ŠKOLA DUBROVNIK	202
BISKUPIJSKA KLASIČNA GIMNAZIJA RUĐERA BOŠKOVIĆA	105
EKONOMSKA I TRGOVAČKA ŠKOLA DUBROVNIK	348
GIMNAZIJA DUBROVNIK	529
MEDICINSKA ŠKOLA DUBROVNIK	233
POMORSKO-TEHNIČKA ŠKOLA DUBROVNIK	420
TURISTIČKA I UGOSTITELJSKA ŠKOLA DUBROVNIK	556
Ukupan broj učenika:	2.938

Tablica 2 – Pregled broja učenika po srednjim školama u Gradu Dubrovniku

Udruge za zaštitu okoliša su važne u provođenju projekta „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ zbog svoje educiranosti, mogućnosti prijenosa znanja i informacija stanovništvu, kao i mogućnosti utjecaja na javno mnijenje te zbog svoje iskrene želje i motivacije za zaštitu okoliša.

Udruge iz područja zaštite okoliša i prirode te udruge koje provode projekte zaštite okoliša na području grada Dubrovnika, a koje se namjerava uključiti u projekt „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ su:

- Čovjek na Zemlji
- Deša - Dubrovnik, regionalni centar za izgradnju zajednice i razvoj civilnog društva
- Dobrovoljno vatrogasno društvo "Rijeka dubrovačka"
- Društvo distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Dubrovačko-neretvanske županije
- Dubrovačka naranča
- Dubrovačka art udruga bez granica
- Ambient Croatia - udruga za međunarodno promicanje kulturne povijesne i prirodne baštine
- Hrvatsko planinarsko društvo "Dubrovnik"
- Hrvatsko planinarsko društvo "Sniježnica"
- Ronilački klub "Dubrovnik"

- Ljubitelji hrvatskih tradicija i prirodnih ljepota
- Udruga mladih Orlando
- Udruga za zaštitu i uzgoj ptica Dubrovnik
- Univerzalni istraživački institut UR
- Udruga za promicanje prirodnih znanosti.

Jedni od bitnijih suradnika koji predstavljaju veliki utjecaj u društvu su *nadležne službe* poput ministarstava, gradskih i županijskih uprava, Fonda za zaštitu okoliša i drugih. Ovi dionici su ključni u donošenju dugoročnih projekcija, strategija, programa i odluka, kao i u implementaciji donesenih odluka i uvođenju konkretnih mjera za provedbu, podižu svijest građana te su izvor financiranja. Kao vanjske suradnike namjerava se uključiti Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Fond za zaštitu okoliša, na regionalnoj razini upravne odjele Dubrovačko-neretvanske županije te na lokalnoj razini upravne odjele i službe Grada Dubrovnika.

Turistička zajednica bitna je kao suradnik u Projektu zbog promoviranja destinacije kroz prednost čistog okoliša što je za nju i za Grad Dubrovnik pozitivan čimbenik u privlačenju turista, koji ujedno i utječe na jačanje imidža grada Dubrovnika, kao i na sam razvoj turizma. Zbog masovnog turizma veoma je važna međusobna suradnja Turističke zajednice i Grada Dubrovnika prvenstveno zbog očuvanja sadašnjeg stanja okoliša te se od TZ-e očekuje da kroz adekvatne informativne i promotivne materijale ekološki osvijeste turiste i utječu na njihovo odgovorno ponašanje prema okolišu. Također, njihova je uloga da utječu i ekološki osvijeste i dionike u turističkom sektoru poput hotela, pružatelja usluga smještaja i drugih s kojima poslovno surađuju, a koje ujedno i informiraju.

U provođenju projekta „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ uključeni su i *mediji* kao suradnici. Njihov drugi `slikoviti` naziv *Četvrta vlast (sila)*, uz zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, ukazuje koliki je opseg njihove moći i utjecaja. Mediji mijenjaju pristupe, stavove i mišljenja građana pa je njihova uloga također vrlo važna u ostvarenju ciljeva održivog gospodarenja otpadom.

Mediji koji se namjeravaju uključiti su:

- Dubrovački vjesnik
- Dubrovački Dnevnik
- The Dubrovnik Times
- DubrovnikNet
- DuList
- Dubrovačka Televizija
- Dubrovnik Portal
- Glas Grada
- Libertas Televizija

- Libero portal
- Neovisni portal
- Portal Oko
- Radio Dubrovnik
- Radio UNIDU
- Radio Soundset Ragusa.

Osim ovih medija, razvoj društvenih mreža potiče sve brže širenje i razmjenu informacija pa će se u budućim aktivnostima važan dio fokusa usmjeriti i na korištenje ovih suvremenih medija informiranja, ali i animiranja ciljnih skupina.

Nakon navedenih partnera i suradnika koji će sudjelovati u provedbi projekta „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“, ciljna skupina na koju se planira utjecati u provođenju projekta je šira javnost koja se odnosi na:

1. zaposlenike ključnih institucija u sustavu razvoja i praćenja razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom
2. građane (umirovljenici, invalidi, žene, milenijska generacija)
3. turiste
4. poslovnu javnost.

Projekt „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ provoditi će se na području grada Dubrovnika te se namjerava obuhvatiti više od 95% od cjelokupnog stanovništva, tj. 96,2% dakle 41.000 stanovnika. Svrha, odnosno središnji cilj Projekta je osvijestiti građane grada Dubrovnika o važnosti sprječavanja nastanka otpada, odvojenog prikupljanja otpada, važnosti kućnog kompostiranja i ponovnoj uporabi predmeta.

1. Zaposlenici ključnih institucija u sustavu

Prva skupina uključuje djelatnike nadležnih službi, uključivo onih koji dostavljaju podatke, onih koji prikupljaju, stručnjaka, nastavnog osoblja itd. Kako bi se osigurala održivost sustava izobrazno-informativnih aktivnosti, kroz predavanja i sastanke s ovim dionicima definirati će se načini uspostave izobrazno-informativnih aktivnosti u smislu učinkovite i kontinuirane dostave, prikupljanja i obrade podataka, pripreme i provedbe održivih programa izobrazbe i informiranja na svim razinama sustava. Na ovaj način, osigurati će se kvalitetnije praćenje, upravljanje i optimiranje aktivnosti i njihovih rezultata, kao i njihova održiva diseminacija i replikacija na svim razinama sustava.

2. Gradani

Druga skupina javnosti koju se planira uključiti u projekt „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ su građani jedinice lokalne samouprave, svih dobni skupina. Svojim prihvaćanjem novih održivih trendova u gospodarenju otpadom te promišljenim i odgovornim postupanjem mogu utjecati na ispunjavanje ciljeva u očuvanju okoliša. Radi što kvalitetnije provedbe Projekta, bitno je uključiti što veći broj populacije lokalne samouprave putem organiziranja radionica, edukacija za veću informiranost građana o važnosti odvajanja otpada, osiguravanje i nabava opreme za odvajanje otpada, uključivanje građana u postupak izgradnje sustava gospodarenja otpadom. Također, da bi se uključio što veći broj građana, bitno je najprije analizirati i razumjeti njihove stavove, navike i mogućnosti.

Građani su podijeljeni u nekoliko skupina:

a) Djeca i mladi

Djeca i mladi uključit će se kroz već navedene aktivnosti rada s obrazovnim ustanovama te udrugama koji će biti kapacitirani za provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti kako tijekom Projekta, tako i nakon njega, čime će se stvoriti okvir za održivo djelovanje na ove vrlo važne ciljne skupine koje su i najzahvalnije, ali i najmotiviranije za dugoročne promjene i nastojanja u smjeru unapređenja očuvanja okoliša i primjene prakse održivog gospodarenja otpadom. Aktivnosti će biti prilagođene pojedinim starosnim skupinama, od predškolskih, osnovnoškolskih (razredna nastava, predmetna nastava) do srednjoškolskih i visokoškolskih kako bi se postigla optimalna prijemčivosti, ali i uključenost i motiviranost svake ciljne skupine.

b) Umirovljenici

Umirovljenike se želi uključiti u provedbu Projekta jer, osim iskustva, imaju najviše slobodnog vremena kojeg provode u kućanstvu što znači da imaju najviše vremena za pravilno odvajanje i kompostiranje otpada. Također, dolaze iz vremena kada nije postojao pretjerani konzumerizam, dakle imaju naviku ponovnog korištenja stvari te su bitni zbog prenošenja znanja i navika na mlade generacije. Da bi ih se uključilo u provedbu Projekta, potrebno ih je educirati, ali putem letaka, brošura, plakata i slično budući da velik broj umirovljenika nije informatički obrazovan. Također, potrebno je osigurati i prilagoditi opremu za odvajanje otpada u kućanstvu sukladno njihovim mogućnostima te ih primjereno uključiti u postupak izgradnje sustava gospodarenja otpadom.

Kako bi se ovo postiglo, u projekt „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ uključiti će se ključni dionici:

- Sindikat umirovljenika Hrvatske podružnica Dubrovnik
- Udruga matice umirovljenika Dubrovnik
- Bošnjačko dobrotvorno društvo Merhamet.

c) Invalidi

Invalidi su skupina javnosti koju se želi uključiti u Projekt jer imaju izraženu želju za doprinosom u zajednici, veću motiviranost za pravilno odvajanje otpada, a i zbog prenošenja informacija o važnosti odvajanja otpada spontanom komunikacijom. Da bi ih se uključilo u Projekt, bitno je prilagoditi komunikaciju i informiranje osobama s invaliditetom (korištenje Brailleovog pisma za slijepce i slabovidne osobe, uključivanje educiranog prevoditelja za gluhoslijepce osobe, jednostavne tekstove za čitanje i razumijevanje za osobe s intelektualnim poteškoćama i sl.), povećati fokusiranost komunalnih poduzeća pri postupku obrade i odvoza otpada na osjetljive skupine društva.

Udruge i društva koje će se uključiti:

- Društvo distrofičara, invalida dječje i cerebralne paralize i ostalih tjelesnih invalida Dubrovačko-neretvanske županije
- Udruga gluhih i nagluhih osoba Dubrovačko-neretvanske županije
- Udruga „Rina Mašera“
- Udruga „Dva skalina“
- Udruga za Down sindrom Dubrovačko neretvanske županije
- Društvo multiple skleroze Dubrovačko-neretvanske županije
- Udruga gluhih i nagluhih osoba Dubrovačko-neretvanske županije
- Udruga slijepih Dubrovačko-neretvanske županije
- Udruga za zaštitu prava psihijatrijskih pacijenata i unaprjeđenja duševnog zdravlja i kvalitete života „Lukjernica“
- Udruga „Slatki život“
- Dubrovačka udruga skrbnika, bolesnika i prijatelja Alzheimerove bolesti i ostalih demencija
- Udruga slijepih Dubrovačko-neretvanske županije.

d) Žene

Žene su bitna skupina javnosti na koju se želi utjecati jer u prosjeku više vremena provode u kućanstvu, posebno u pripremanju obroka, a što je posebno važno s obzirom na podatak iz Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom da najveći udio u miješanom komunalnom otpadu ima otpad iz kuhinje (30,9%). Također, imaju najviše iskustva, znaju kako pametno kupovati i iskorištavati namirnice te utječu i prenose informacije ostalim članovima kućanstva, a posebice na djecu i mlade. Na žene će se probati utjecati putem organiziranih radionica za povećanje informiranosti i educiranosti, omogućavanja opreme za odvajanje otpada te povećanjem ekološke svijesti o važnosti odvajanja otpada i ponovnim korištenjem.

e) Milenijska generacija

Milenijska generacija je generacija kojoj je veoma važna održivost proizvoda koje kupuju, kao i da ga kupuju od kompanija koje su odgovorne prema okolišu i koje daju pozitivan doprinos zajednici. Također, ova generacija, prema istraživanjima, vrednuje napore kompanija koje smanjuju nepotrebnu ambalažu ili je proizvode iz recikliranog materijala. Njihove karakteristike su velika informiranost (pogotovo putem društvenih mreža) i širenje informacija okolini, velika educiranost i dostupnost za moguće uključivanje u aktivnosti s ciljem povećanja ekološke osviještenosti. Načini s kojima se pokušava utjecati na milenijsku generaciju tj. uključiti je u projekt „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ su prilagodavanje marketinških poruka (ulaganje u inovativnost), uvažavanje njihovog mišljenja i iskustva u projektne aktivnosti i ciljeve (kroz istraživanje, tribine, oblikovanje ili adaptaciju projektnih aktivnosti sukladno njihovim prijedlozima i idejama i sl.), te motivacija za veću ekološku osviještenost putem davanja nagrada/priznanja za njihove doprinose u ostvarivanju ciljeva održivog gospodarenja otpadom.

3. Turisti

Turizam, kao što je u uvodu rečeno, ima važan utjecaj na gospodarenje otpadom jer turisti bitno doprinose rastu količine otpada tijekom turističke sezone. Stoga, oni mogu značajno doprinijeti ostvarenju ciljeva gospodarenja otpadom, ali im je potrebno osigurati informacije, dakle prilagođenost poruka/natpisa na njima razumljivim jezicima. Također, veoma su bitni zbog promocije destinacije u svijetu kao ekološki osviještene zajednice čime se stvara dodatan pozitivan utjecaj na buduće posjetitelje. Ujedno, kako sve više jača ekološka svijest, i turisti žele imati osjećaj da su na pozitivan način doprinijeli zaštiti okoliša na lokalitetu na kojemu se odmaraju. Prema podacima Turističke zajednice Grada Dubrovnika, Dubrovnik je u 2017. godini ostvario 1,18 milijuna turističkih dolazaka, 17 posto više nego godinu ranije, te 4,21 milijuna noćenja ili 13 posto više, što su rekordni turistički rezultati. Od 1,18 milijuna dolazaka 1,12 bili su strani državljani, 56 tisuća je domaćih turista, a 36 tisuća dolazaka zabilježeno je u nautičkom turizmu. Pozitivan trend porasta turističkih dolazaka očekuje se i u budućnosti pa je stoga važno uložiti posebne napore u izobrazbi i informiranju ovih ciljnih skupina na održiv način što će se postići i usmjeravanjem aktivnosti na poslovnu javnost koja dugoročno ima utjecaj na ove ciljne skupine.

4. Poslovna javnost

Poslovna javnost može uvelike doprinijeti ostvarenju ciljeva gospodarenja otpadom jer sve veći broj poduzeća počinje provoditi društveno odgovorne aktivnosti, kao i izvještavati o njima u okviru svojih izvještaja o društveno odgovornom poslovanju tj. održivom razvoju. Bitni su jer svojim aktivnostima mogu pružiti pozitivan doprinos društvu i zaštiti okoliša, dakle mogu imati pozitivan utjecaj na ukupnu količinu nastanka i odvajanja otpada jer je sve navedeno potrebno provoditi na radnom mjestu, ali i među njihovim kupcima i partnerima.

Također, postoje i velike mogućnosti suradnje različitih poslovnih subjekata s kojima bi se lakše ostvarili ciljevi gospodarenja otpadom na lokalnim razinama kao i na razini Republike Hrvatske.

Načini s kojima će se poslovna javnost probati uključiti u Projekt su:

- osmišljavanje različitih aktivnosti poput nagrada za najuspješnija poduzeća u području gospodarenja otpadom
- educiranje radne snage (organizacija radionica, tribina, dijeljenje letaka i brošura)
- propisivanje određenih sankcija za nepoštivanje propisa pravilnog odlaganja otpada
- informiranje, educiranje i animiranje njihovih kupaca i korisnika, odnosno partnera na primjenu načela održivog gospodarenja otpadom i smanjenja ekoloških otisaka na svim razinama stvaranja lanaca vrijednosti proizvoda i usluga.

Temeljem podataka Hrvatske gospodarske komore, ukupan broj gospodarskih subjekata na području grada Dubrovnika je 2.736. Projekt „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ nastojati će uključiti sve zainteresirane skupine, međutim koncentracija će biti na turističkom sektoru te važnim gospodarskim tvrtkama na području grada Dubrovnika.

U Projekt će se uključiti hoteli, i to:

- Hotel Ivka
- Hotel Lapad
- Hotel Villa Dubrovnik
- Grand hotel Park
- Importanne Resort
- Hotel Hilton - Imperial
- Hotel Pucić Palace
- Hoteli Maestral
- Hotel Lero
- Hoteli ALH (Adriatic Luxury Hotels)
- Hoteli Valamar
- Rixos Libertas Dubrovnik
- Hotel Dubrovnik
- Hotel Adria
- Radisson Blu Resort & Spa Dubrovnik Sun Gardens
- Hotel Lafodia
- Hotel Glavović
- Hotel Šipan
- Boutique Hotel Stari Grad
- Hotel Aquarius

- Berkeley Hotel
- Hotel Kazbek
- Hotel More
- Hotel Rixos Libertas Dubrovnik
- Hotel Perla
- Hotel Bellevue
- Hotel Petka
- Hotel Kamara
- Hotel Villa Wolff
- Hotel Sumratin
- Hotel Zagreb
- Hotel Božica.

Prema podacima Turističke zajednice Grada Dubrovnika zaključno s 31. siječnja 2018. godine grad Dubrovnik na užem gradskom području (Grad, Ploče, Pile, Montovjerna, Gruž i Lapad) ima ukupno 3.362 apartmana, izvan gradskog područja 719 apartmana, u obrtima ima 68 apartmana i u tvrtkama na području grada 339 apartmana. Ukupno ima 3.706 domaćinstava s 2.049 soba i 4.488 apartmana koji imaju 16.292 redovna kreveta i 4.951 pomoćni krevet.

Navedeni turistički subjekti bit će uključeni u Projekt kao jedna od ciljanih skupina s njima prilagođenim aktivnostima koje ciljaju ne samo ove subjekte već i njihove goste i partnere.

Također, u Projekt će biti uključeni i gospodarski subjekti koji nude usluge pripreme i usluživanja hrane i pića. Navedenih gospodarskih subjekata na području grada Dubrovnika ima 203 (izvor: Hrvatska gospodarska komora, <http://www1.biznet.hr/HgkWeb/do/fullSearchPost>).

Gradevinske tvrtke na području grada Dubrovnika koje će biti uključene u projekte aktivnosti, a zbog činjenice da su zbog svoje aktivnosti i područja djelovanja jedan od većih proizvođača otpada. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore na području grada Dubrovnika u 2018. aktivna su 133 subjekta koja obavljaju specijalizirane gradevinske djelatnosti.

Subjekti s primarnom djelatnošću "poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo" na području grada Dubrovnika koji će biti uključeni u Projekt su:

- Vrtlar d.o.o.
- Horting d.o.o.
- Orka d.o.o.
- Kadena d.o.o.
- Bosanka d.o.o.
- Ribolov zelen d.o.o.
- Prim d.o.o.
- Pteleum d.o.o.

- Madrevita d.o.o.
- Black shell d.o.o.
- Žuto zlato šipansko d.o.o.
- Mali maslinik d.o.o.
- Morka j.d.o.o.
- Stella Aqua j.d.o.o.
- Adriatic Fishing j.d.o.o.
- Antilopa j.d.o.o..

Takoder, među aktivnim gospodarskim subjektima kao jednim od proizvođača otpada, uključiti će se i aktivni subjekti koji kao glavnu djelatnost obavljaju "Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo" (izvor: Hrvatska gospodarska komora). Trenutno je na području grada Dubrovnika takvih subjekata deset, a to su:

- Frigus servis d.o.o.
- Barović - best d.o.o.
- Meštar hendić d.o.o.
- Labo d.o.o.
- Sigma servis d.o.o.
- HLC d.o.o.
- Mob elektronik d.o.o.
- Modus d.o.o.
- Fin d.o.o.
- Šijun j.d.o.o.

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore, broj gospodarskih subjekata koji kao glavnu djelatnost obavljaju trgovinu na veliko na području grada Dubrovnika je 186. Neki od njih su:

- DB Kantun Veleprodaja d.o.o.
- Prestige Trade Dubrovnik d.o.o.
- OTP Dubrovnik d.o.o.
- Obuljen Trade Dubrovnik d.o.o.
- Marinkolor
- Frendy d.o.o.
- ATTS d.o.o.
- Pizza Shop d.o.o.
- Platanus d.o.o.
- Ellabo - I.N.D. d.o.o.
- Čempresata d.o.o.
- Jela Plus d.o.o.

- ECO d.o.o.
- Pervanovo d.o.o.
- Bambola MD d.o.o.

4.2. Područje obuhvata projekta - grad Dubrovnik

Projekt „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ provoditi će se na području grada Dubrovnika te se namjerava obuhvatiti više od 95 % od cjelokupnog stanovništva odnosno 96,2%. Prema popisu Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine, grad Dubrovnik ima 42.615 stanovnika.

Grad Dubrovnik nalazi se na krajnjem jugu Hrvatske i administrativno je sjedište Dubrovačko-neretvanske županije koja je teritorijalno organizirana u 22 jedinice lokalne uprave i samouprave, odnosno 5 gradova i 17 općina, te na kopnenom dijelu graniči s BIH i Crnom Gorom. Također, južni dio Dubrovačko-neretvanske županije jedini je kopneni prostor Republike Hrvatske fizički odvojen od ostatka države.

Administrativni obuhvat Grada obuhvaća površinu od 143,35 km² (8,3 % površine Županije). U sastavu Grada su 32 naselja: Bosanka, Brsečine, Čajkovića, Čajkovići, Donje Obuljeno, Dubravica, Dubrovnik, Gornje Obuljeno, Gromača, Kliševo, Knežica, Koločep, Komolac, Lopud, Lozica, Ljubač, Mokošica, Mravinjac, Mrčevo, Nova Mokošica, Orašac, Osojnik, Petrovo Selo, Pobrežje, Prijedor, Rožat, Sudurad, Sustjepan, Luka Šipanska, Šumet, Trsteno i Zaton s pripadajućim morem.

Grad Dubrovnik, kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije, obavlja niz poslova i aktivnosti te nudi široku lepezu mogućnosti i rješenja kako bi osigurala potrebe građana, kvalitetnu perspektivu za dugoročan razvoj i kako bi u konačnici neprestano pridonosio unaprjeđivanju kvalitete življenja. Ostvarujući zajednički interes u unaprjeđivanju gospodarskog, društvenog i kulturnog razvitka, Grad Dubrovnik uspostavlja, surađuje i održava suradnju s drugim jedinicama lokalne samouprave u zemlji i inozemstvu, a u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorima. Grad Dubrovnik u svojem samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnoga značenja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje
- prostorno i urbanističko planiranje
- komunalno gospodarstvo
- skrb o djeci
- socijalnu skrb
- primarnu zdravstvenu zaštitu
- odgoj i obrazovanje kulturu, tjelesnu kulturu i šport
- zaštitu potrošača

- zaštitu i unapređenje prirodnoga okoliša
- protupožarnu i civilnu zaštitu
- promet na svojem području
- održavanje javnih cesta izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornoga uređenja
- ostale poslove, sukladno posebnim zakonima.

Opći podaci grada Dubrovnika

GRAD DUBROVNIK	
Županija	Dubrovačko-neretvanska županija
Broj stanovnika	42.615 (prema popisu Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine)
Površina	143,35 km ²
Gradonačelnik	Mato Franković
Sjedište grada	Dubrovnik
Gradska naselja	Bosanka, Brsečine, Čajkovića, Čajkovići, Donje Obuljeno, Dubravica, Dubrovnik, Gornje Obuljeno, Gromača, Kliševo, Knežica, Koločep, Komolac, Lopud, Lozica, Ljubač, Mokošica, Mravinjac, Mrčevo, Nova Mokošica, Orašac, Osojnik, Petrovo Selo, Pobrežje, Prijedor, Rožat, Suđurađ, Sustjepan, Šipanska Luka, Šumet, Trsteno, Zaton
Adresa	Pred Dvorom 1, 20 000 Dubrovnik
OIB	21712494719
MB	02583020
Web stranica	www.dubrovnik.hr
E-mail	grad@dubrovnik.hr
Telefon	(+385 20) 351-800
Fax	(+385 20) 321-528
Dan Grada	3. veljače, zaštitnik Sv. Vlaho

Izvor: Grad Dubrovnik

4 KLJUČNE PORUKE KOJE SE PLANIRAJU PRENIJETI GRADANIMA NA PODRUČJU GRADA DUBROVNIKA

Da bi provedba Projekta bila uspješna te da bi Program izobrazno - informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom bio efikasan potrebno je najprije dobro analizirati naše dionike i ciljne skupine. Analizom dionika dobivamo informacije koji su interesi i očekivanja dionika od ovog Projekta, koje su njihove snage i potencijali kao i problemi i očekivanja, odnosno na koji način oni utječu na Projekt ili Projekt na njih. Tek kada smo se upoznali sa svim karakteristikama ciljnih skupina, možemo razmišljati o ključnim porukama i kako ih na najbolji način kreirati i plasirati. Ključne poruke su glavne točke koje želimo da naša ciljana publika čuje i zapamti. One nam omogućavaju da kontroliramo komunikaciju i povećamo veze s ciljanom publikom.

Ključnim porukama osiguravamo učinkovito provođenje naših aktivnosti koje za rezultat imaju postizanje specifičnog i općeg cilja Projekta. Zbog toga je bitno shvatiti da je kreiranje pravih ključnih poruka vrlo važan i težak zadatak jer njima želimo promijeniti ponašanja i navike naših ciljnih skupina koje utječu na uspješnost provedbe samog Projekta.

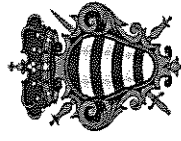
Naše poruke koje želimo da dopru do ciljnih skupina zbog toga moraju biti uvjerljive, razumljive, precizne i imati svrhu.

Svrha ključnih poruka projekta „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ je:

- EDUCIRATI
- MOTIVIRATI
- UKLJUČITI

sve zaposlenike ključnih institucija u sustavu razvoja i praćenja razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom, zaposlenike odgojno-obrazovnih ustanova, građane, poslovnu javnost, medije i turiste u gradu Dubrovniku u (na) odgovorno postupanje s komunalnim otpadom s ciljem smanjenja količine otpada.

Svakako, ključne poruke koje želimo odaslati ciljanoj javnosti moraju biti kreirane u skladu i uzimajući u obzir njihove interese, potreba i ograničenja. Sljedeća tablica prikazuje upravo navedeno, dakle interese, potrebe i ograničenja te sukladno tome mjere i aktivnosti kojima bi se na njih djelovalo, a razgraničeno po ciljanim skupinama.

ANALIZA DIONIKA

DIONIK	INTERESI I OČEKIVANJA OD PROJEKTA	PROBLEMI I OGRANIČENJA	MOGUĆI ODGOVOR NA INTERESE, POTENCIJALE I NEDOSTAKE DIONIKA
ZAPOSLENICI KLUČNIH INSTITUCIJA	Veća učinkovitost u obavljanju zadaća u okviru svoje nadležnosti, veće zadovoljstvo javnosti i građana njihovim radom, bolja informiranost, osvijještenost, educiranost i uključuenost, građana, smanjenje otpada, povezivanje svih dionika, uspješna provedba programa i planova u području gospodarenja otpadom, postići održiviji lokalni razvoj, proizvodnju i potrošnju, očuvanje resursa	Nepovjerenje građana i drugih dionika u institucije, neriješeni imovinsko pravni odnosi, složeni zahtjevi i propisi te manjak kapaciteta usporavaju administrativne procese, nedovoljno shvaćanje važnosti zaštite okoliša, nedovoljna suradnja i umreženost između tijela državne uprave, agencija i ostalih	Izgradnja kapaciteta zaposlenika, informativno-edukativne i animacijske aktivnosti za građane, novi sustavi nadzora, kontrole, praćenja, prijenosa i obrade informacija, korištenje sredstava EU u podršci nastojanja ključnih institucija i njihovih djelatnika, aktivnosti informiranja i educiranja potrošača i poslovnog sektora u promicanju kružnog gospodarstva i održivog gospodarenja, sudjelovanje građana u postupcima odlučivanja
GRAĐANI	Nizak trošak komunalnih usluga za zbrinjavanje otpada, komfor u smislu dostupnosti spremnika, efikasnost, osjećaj doprinosa zajednici, veća ekološka osviještenost, educiranost o mogućnosti ponovne uporabe predmeta i sprječavanje nastanka otpada, otvaranje novih radnih mjesta	Neinformiranost, needuciranost, nemotiviranost, nedostatak odgovarajuće opreme i infrastrukture za odvajanje komunalnog otpada, nedovoljna osviještenost građana o važnosti odvajanja komunalnog otpada, ograničenost prostorom u kućanstvu za odvajanje otpada, nerazumijevanje njihove uloge u cijelom sustavu	Organiziranje radionica, edukacija za veću informiranost građana o važnosti i dugoročnim koristima odvajanja otpada u smislu unapređenja kvalitete življenja, osiguravanje i nabava opreme za odvajanje otpada, uključivanje građana u postupak izgradnje sustava gospodarenja otpadom
1. Umirovljenici	Nizak trošak komunalnih usluga za zbrinjavanje otpada, komfor u smislu dostupnosti spremnika, efikasnost, osjećaj doprinosa zajednici i budućim generacijama i da su njihove aktivnosti prepoznate i vrednovane	Ograničena pokretljivost, needuciranost, neinformiranost prouzrokovana većinom nekorištenjem novih medija, nedostatak odgovarajuće opreme i infrastrukture za odvajanje komunalnog otpada, nepovjerljivost	Prilagođena educiranost (putem letaka, brošura, plakati i sl.), osiguravanje i prilagodba opreme za odvajanje otpada u kućanstvu, uključivanje u postupak izgradnje sustava gospodarenja otpadom
1.2. Žene	Nizak trošak komunalnih usluga za zbrinjavanje otpada, komfor u smislu dostupnosti spremnika, efikasnost, osjećaj doprinosa zajednici, veća ekološka osviještenost, educiranost o mogućnosti ponovne uporabe predmeta i sprječavanje nastanka otpada, osjećaj da su njihove aktivnosti vrednovane i	Neinformiranost, needuciranost, nedostatak vremena, nedostatak opreme za odvajanje otpada, često bacanje u otpad višak namirnica	Organizacija radionica i sl. za povećanje informiranosti i educiranosti, omogućavanje opreme za odvajanje otpada, povećanje ekološke svijesti važnosti odvajanja otpada i ponovno korištenje

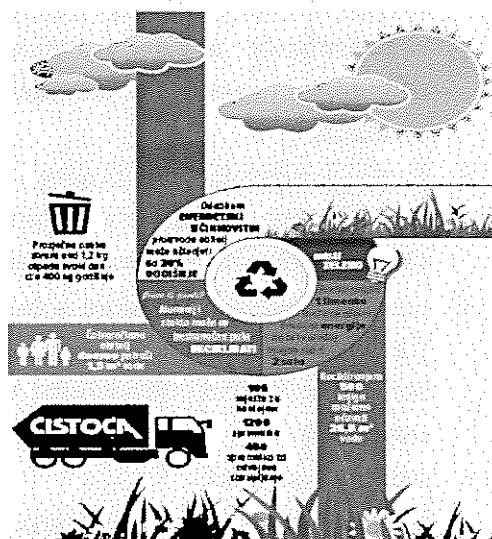

1.3. Milenijska generacija	prepoznate Veća uključenosť svih građana u provedbu postupka odvajanja otpada, osjećaj da su njihove aktivnosti vrednovane i prepoznate, osviještenosť većeg broja kompanija, bolja zaštita okoliša i većá osviještenosť svih građana o važnosťi odvajanja otpada, bolja kvaliteta života	Manjak vremena, finansijska nesigurnosť, nepovjerenje u institucije, imunosť na marketinške poruke (reklame i sl.), nisu vezani mjestom i vremenom	Prilagođavanje marketinških poruka (inovativnosť), uvažavanje njihovog mišljenja i iskustva u projektne aktivnosťi i ciljeve (kroz istraživanja, tribine i sl.), motivacija za veću ekološku osviještenosť putem davanja nagrada/priznanja (za građane i kompanije).
DIONIK	INTERESI I OČEKIVANJA OD PROJEKTA	PROBLEMI I OGRANIČENJA	MOGUĆI ODGOVOR NA INTERESE, POTENCIJALE I NEDOSTAKE DIONIKA
TURISTI	Čist okoliš destinacije u koju dolaze, dostupna oprema za pravilno odlaganje otpada, prilagođenosť natpisa/poruka o programu gospodarenja otpadom na stranim jezicima	Kratak boravak u destinaciji, a s time često i nezainteresiranosť za održivi razvoj destinacije, odnosno s tim povezano neodgovorno ponašanje prema okolišu, neprilagođenosť svim stranim jezicima poruka programa, masovni turizam	Prilagođenosť poruka/natpisa na svim stranim jezicima (smart tablet i sl.), suradnja sa svim dionicima u turizmu u cijlu promocije
POSLOVNA JAVNOSŦI	Izgradnja Centra za gospodarenje otpadom, kvalitetnije informacije o mogućnosťima za sprječavanje nastanka otpada i odvajanje otpada, pokazati da svojim aktivnosťima daju pozlťivan doprinos društvu i zaštiti okoliša, edukacija radne snage	Velika proizvodnja otpada, veliki zagađivači okoliša, nedovoljna educiranosť i informiranosť radne snage, nezainteresiranosť za tematiku	Osmišljanje aktivnosťi poput kampanja, partnerstva i nagrade za najuspješnija poduzeća u području gospodarenja otpadom, educiranje radne snage (organizacija radionica, tribina, letci, brošure...), propisivanje određenih sankcija za nepošťivanje propisa pravilnog odlaganja otpada, uvođenje zelene javne nabave

Sukladno navedenoj analizi interesa i potreba, problema i mogućih odgovora naše ciljane skupine želimo informirati kako sprječavanje nastanka otpada podrazumijeva mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju:

- količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda
- štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi i
- sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Slika: https://www.cistocadubrovnik.hr/media/pdf/edukativni_kutak/Misli_zeleno.pdf

5 TEMELJEM PROGRAMA, PLANIRANE VRSTE IZOBRAZNO-INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM ZA POSTIZANJE DEFINIRANIH CILJEVA I NAČIN NA KOJI SE ISTE PLANIRAJU PROVODITI NA PODRUČJU GRADA DUBROVNIKA

Projekt je u skladu s Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom. Minimalno 80% stanovništva na području obuhvata projekta mora biti obuhvaćeno provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima. Uzimajući u obzir analizu sadašnjeg stanja, Grad Dubrovnik odnosno Upravni odjel za europske fondove, regionalnu i međunarodnu suradnju te gradska razvojna agencija DURA su u koordinaciji s komunalnim

poduzećem Čistoća d.o.o. te s Upravnim odjelom za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša odlučio provesti ovu mjeru obuhvaćajući 96,2% od ukupnog broja stanovništva na području grada Dubrovnika.

Prema Programu izobrazno-informativnih aktivnosti donosi se pregled aktivnosti s ključnim pokazateljima učinka i ciljanim skupinama javnosti što uključuje:

- edukacija dionika koji moraju dostavljati podatke i onih koji ih prikupljaju
- letke, brošure i plakate za sprečavanje nastanka otpada, odgovorno postupanje s otpadom, odvojeno sakupljanje otpada, ponovnu uporabu predmeta, kompostiranje i to za pojedine programe (papir, staklo, biotopad, divlja odlagališta otpada i dr.)
- uspostava otvorenog telefona
- specijalizirane radijske emisije o gospodarenju otpadom
- specijalizirane TV emisije o gospodarenju otpada
- uspostavljanje mrežne stranice o gospodarenju otpadom gradova i općina ili nadogradnja postojeće stranice JLS sadržajima vezano uz održivo gospodarenje otpadom
- javna predavanja, radionice, javne i edukacijske tribine na temu održivog gospodarenja otpadom s ciljem edukacije javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Grada o načinima rješavanja problema gospodarenja otpadom
- poticanje aktivne suradnje s ekološkim udrugama i svim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama na implementaciji mjera i kontroli provedbe mjera za izbjegavanje i smanjenje količine otpada kroz uspostavu natječaja za partnerske projekte i građanske inicijative
- radionice za djecu
- kostimirane igrokaze i predstave za predškolsku djecu na temu održivog gospodarenja otpadom
- obilježavanje datuma vezanih uz zaštitu okoliša
- natjecanje u školama u izradi kreativnih stvari od prethodno prikupljenog otpada
- informativno-obrazovne materijale za predškolsku (edukativne slikovnice, igre i/ili bojanke za djecu) i školsku djecu o održivom gospodarenju otpadom
- radijske edukativno-promotivne spotove posvećene gospodarenju otpadom
- televizijske edukativno-promotivne spotove posvećene gospodarenju otpadom
- izradu aplikacije za održivo gospodarenje otpadom za pametne telefone
- elektronske oglase za objavu na internetskim portalima
- plaćene oglase u tiskanim medijima, društvenim mrežama i drugdje uključivo i za oglašavanje postojanja, lokacije i uporabu reciklažnih dvorišta i mobilnih reciklažnih dvorišta na području Grada Dubrovnika
- nagrade (prigodni poklon) za najbolji gradski odbor / četvrt / zgradu u praksama odvajanja otpada

- letke za strane turiste na ulazima u turističke centre i zajednice s uputama za odgovorno postupanje s otpadom
- naljepnice za označavanje kanti i kontejnera za strane turiste s uputama za odgovorno postupanje s otpadom
- uključivanje mjera koje promoviraju ravnopravnosti žena i muškarca i zabranu diskriminacije, te prilagođenost za osobe s invaliditetom u izobrazno informativne aktivnosti.

Sve aktivnosti moraju uključivati mjere i promidžbe i vidljivosti, što uključuje aktivnosti koje je prijavitelj/korisnik posebno dužan poduzeti kako bi objavio činjenicu da EU sufinancira projekt, da je projekt koji se provodi u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija sufinanciranim sredstvima Kohezijskog fonda.

Ovisno o veličini i u skladu sa svojim specifičnim potrebama jedinice lokalne samouprave imaju izbor obveznih i preporučenih aktivnosti koje će provoditi. Preporuka je da jedinica lokalne samouprave same izaberu obavezne i preporučene aktivnosti i da ih poslože kroz plan informiranja i edukacije. Preporučeni, ali ne i obvezni, standardni elementi svakog plana informiranja i edukacije su:

- analiza situacije vezano uz informiranje i edukaciju na ciljanom području
- rezultati istraživanja stavova građana (ukoliko je provedeno)
- SWOT analiza informiranja i edukacije
- komunikacijske i infrastrukturne prepreke i preduvjeti za ostvarivanje pojedinačnih ciljeva gospodarenja otpadom u odnosu na pojedinačne tokove otpada
- ciljevi informiranja i edukacije
- ključne poruke
- aktivnosti s terminskim planom
- upravljanje projektom informiranja i edukacije (projektno upravljanje)
- praćenje i evaluacija.

U prosincu 2017. godine Ministarstvo zaštite okoliša i energetike donijelo je Program izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom. Izobrazno-informativne aktivnosti na području grada Dubrovnika provoditi će se sukladno navedenom programu.

Na području grada Dubrovnika već se nekoliko godina provodi edukacija javnosti po pitanju unaprjeđenja sustava odvojenog prikupljanja otpada. Izobrazno-informativne aktivnosti provodi Grad Dubrovnik, tvrtka Čistoća d.o.o. Dubrovnik te udruge civilnog društva. Uz navedeno, izobrazno-informativne aktivnosti provode se i putem lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i web stranica.

Za ostvarivanje općeg cilja "Izgradnja svijesti svih ciljnih skupina projekta "ReDu" o važnosti odgovornog postupanja s komunalnim otpadom s ciljem smanjenja količine otpada koji se

odlaže na odlagališta (kružno gospodarstvo), u sklopu Operativnog programa “Konkurentnost i kohezija 2014-2020”. Grad Dubrovnik se odlučio na provođenje aktivnosti koje su usmjerene na glavne ciljane skupine u sklopu ovog projekta, a to su: zaposlenici ključnih institucija, građani, turisti i poslovna javnost.

Aktivnosti koje se namjeravaju provesti u različitim vremenskim intervalima trajanja Projekta, a predviđene po ciljanim skupinama su:

- a) Zaposlenici ključnih institucija u sustavu razvoja i praćenja razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom;
 1. Sastanci, predavanja i radionice za dionike koji dostavljaju i prikupljaju informacije te pripremaju i objavljuju natječaje (najmanje 5 događanja s prosječno 10 dionika, uz sudjelovanje stručnjaka edukatora).
 2. Izrada informativno-edukativne e-brošure za dionike koji dostavljaju i prikupljaju informacije.
 3. Sastanci, predavanja i radionice za odgajatelje i nastavno osoblje (cca 2 osobe po ustanovi, za 5 razina od predškolskog do visokoškolskog obrazovanja).
 4. Izrada informativno-edukativne e-brošure za odgajatelje i nastavno osoblje (5 brošura za 5 razina, predškolski, razredna i predmetna nastava, srednjoškolsko i više/visoko obrazovanje).
- b) Odgojno-obrazovne ustanove:
 1. Sastanci, predavanja i radionice za odgajatelje i nastavno osoblje (cca 2 osobe po ustanovi, za 5 razina od predškolskog do visokoškolskog obrazovanja).
 2. Izrada informativno-edukativne e-brošure za odgajatelje i nastavno osoblje (5 brošura za 5 razina, predškolski, razredna i predmetna nastava, srednjoškolsko i više/visoko obrazovanje).
- c) Građani (s podjelom na ciljnim skupine svi građani, djeca u predškolskim i osnovnoškolskim ustanovama, mladi, žene, umirovljenici, milenijaska generacija, udruge, itd. sukladno ovom Komunikacijskom planu Grada Dubrovnika);
 1. Istraživanje i objava rezultata istraživanja o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštiti okoliša općenito kao uvod i dio edukacijske i promotivne kampanje.
 2. Specijalizirane TV emisije o gospodarenju otpadom – planirano je najmanje 6 tematskih TV emisija.
 3. Specijalizirane radijske emisije o gospodarenju otpadom – planirano najmanje 6 specijaliziranih radijskih emisija.
 4. Radijske i TV reklame – planirano najmanje 40 radijskih i 15 TV reklama.
 5. Plaćeni oglasi u elektronskim i tiskanim medijima – planirano najmanje 20 plaćenih oglasa.

6. Internet kampanje na društvenim mrežama (Instagram i Facebook stranice projekta "ReDu - provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika")
 7. Letci o sprječavanju nastanka otpada, odgovornom postupanju s otpadom, odvojenom sakupljanju otpada, ponovnoj uporabi predmeta, kompostiranju – planirana izrada najmanje 16.000 kom letaka za dostavu putem pošte (u okviru dostave računa).
 8. Vodiči (brošure) o sprječavanju nastanka otpada, odgovornom postupanju s otpadom, odvojenom sakupljanju otpada, ponovnoj uporabi predmeta, kompostiranju – planirana je izrada najmanje 5.000 kom vodiča .
 9. Plakati o sprječavanju nastanka otpada, odgovornom postupanju s otpadom, odvojenom sakupljanju otpada, ponovnoj uporabi predmeta, kompostiranju - planirana je izrada najmanje 5.000 kom plakata.
 10. Izobrazno-informativni materijali za predškolsku i školsku djecu o održivom gospodarenju otpadom – planirana je izrada najmanje 500 kom slikovnica i 500 kom bojanki.
 11. Javne i edukacijske tribine na temu održivog gospodarenja otpadom - planirano održavanje najmanje 7 tribina.
 12. Radionice za djecu - planirano organiziranje najmanje 6 radionica za djecu.
 13. Obilježavanje datuma vezanih za zaštitu okoliša te organizacija javnih akcija i događanja (najmanje 5 promotivno-edukativnih akcija).
 14. Istraživanje/evaluacija učinkovitosti akcija i kampanja.
- d) Turisti;
1. Promotivni materijali namijenjeni turistima u objektima koji pružaju turističke usluge – planirana izrada i distribucija najmanje 10.000 komada naljepnica.
 2. Okrugli stolovi namijenjeni informiranju pružatelja turističkih usluga – planirano organiziranje najmanje 4 okrugla stola.
- e) Poslovna javnost;
1. Javne i edukacijske tribine na temu održivog gospodarenja otpadom - planirano održavanje najmanje 2 tribine.
 2. Okrugli stolovi namijenjeni informiranju poslovne javnosti – planirano organiziranje najmanje 2 okrugla stola.
 3. Promotivni materijali – planirana izrada najmanje 1.000 komada naljepnica, 1.000 kom plakata.
 4. Poticanje aktivne suradnje s ekološkim udrugama i svim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama na implementaciji mjera i kontroli provedbe mjera za izbjegavanje i smanjenje količine otpada kroz uspostavu natječaja za partnerske projekte i građanske inicijative.

- f) Izrada prigodnih poklona za sudionike projektnih događaja (namijenjeno svim ciljnim skupinama)

6 REZULTATI KOJI SE PROVEDBOM PROJEKTA OČEKUJU POSTIĆI U SUSTAVU GOSPODARENJA OTPADOM TE U DRUŠTVU NA PODRUČJU GRADA DUBROVNIKA

Rezultati koji se provedbom projekta „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ očekuju postići u sustavu gospodarenja otpadom te u društvu na području grada Dubrovnika u skladu su s ciljevima Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine. S ciljem unapređenja sustava gospodarenjem komunalnim otpadom do 2022. godine u odnosu na 2015. želi se:

- smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%
- odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada
- odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
- odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada.

Uspješnom provedbom i implementacijom planiranih izobrazno - informativnih aktivnosti na području grada Dubrovnika, očekuje se da će se postići idući rezultati:

- I. 50% građana i zaposlenika ključnih institucija iskazuje veći interes i povećanu svijest o važnosti, prednostima i mogućnostima održivog gospodarenja otpadom.*
- II. 90% uključenih gospodarskih subjekata je zaprimilo informacije o njihovoj važnosti i doprinosu održivom gospodarenju otpadom, a 80% ih je u svoje smještajne jedinice stavilo promotivne materijale (naljepnice) te tako informirali domaćina i goste o važnosti i mogućnostima održivog gospodarenja otpadom.*
- III. Udruge za zaštitu okoliša, udruga hotelijera, udruga obrtnika, ... inicirali su nove suradnje u projektima koje uključuju gospodarenje otpadom te se tako nakon projektnih aktivnosti povećala njihova umreženost i suradnja.*

Rezultati projekta podijeljeni su prema našim ciljnim skupinama; tako se rezultat *I.* odnosi na sve građane i zaposlenike ključnih institucija na području grada Dubrovnika, *II.* na turiste i sve pružatelje turističkih usluga, a rezultat *III.* na poslovnu javnost koja djeluje na području grada Dubrovnika.

Postizanjem projektnih rezultata *I., II. i III.* ostvaruje se specifični cilj projekta „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“, a to je *Uspostava održivog sustava informiranja, educiranja i podrške održivom gospodarenju otpadom za zaposlenike ključnih institucija u sustavu razvoja i praćenja razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom, građane, turiste i poslovnu javnost uključujući pri tom sva četiri specifična cilja sukladno točki 1.5. Programa izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom, tj. (1) Sprečavanje nastanka otpada, (2) Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, (3) Kućno kompostiranje i (4) Ponovna uporaba predmeta.*

Da bi naši rezultati i ciljevi bili uspješno provedeni i implementirani nužno je koristi metode mjerenja efikasnosti. Utjecaj dosadašnjih različitih informacijsko-edukacijskih kampanja bio je ograničen i sporadičan, a njihov se uspjeh jedino mjerio brojem provedenih kampanja ili brojem tiskanih brošura i letaka. U cijelosti su, pogotovo u području odvojenog prikupljanja komunalnog otpada i kompostiranja zanemareni motivi u podlozi ponašanja građana:

- društvena i osobna korist od odvajanja otpada/recikliranja
- ograničenja u odvajanju otpada
- vanjski utjecaji
- financijski poticaji.

Radi toga, aktivnosti projekta te uspješnost njihove provedbe koji vode prema postizanju rezultata mjeriti će se kroz neke od metoda mjerenja efikasnosti:

- **Doseg:** broj ljudi u ciljnim skupinama koji su sudjelovali ili su bili izloženi projektnim aktivnostima.
- **Uključenost:** postotak ciljnih skupina koji su obuhvaćeni projektnim aktivnostima i porukama.
- **Učestalost:** koliko je puta prosječna osoba u ciljnim skupinama bila izložena aktivnostima i ključnim porukama.
- **Svijest:** povećanje svijesti dionika o važnosti, prednostima i mogućnostima održivog gospodarenja otpadom.
- **Odgovor:** broj ljudi koji su direktno odgovorili na aktivnosti i ključne poruke.

7 USKLADENOST KOMUNIKACIJSKOG PLANA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM S PROGRAMOM IZOBRAZNO-INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM

Komunikacijski plan o održivom gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika u skladu je s Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/2013, 73/17) te Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom.

Naime, Program izobrazno-informativnih aktivnosti stavlja naglasak na četiri određena područja: sprječavanje nastanka otpada, odvojeno prikupljanje otpada, ponovnu uporabu predmeta i kompostiranje koje su uvrštene u projekt „ReDu – provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika“ te aktivnosti same provedbe.

Kao što je prethodno navedeno, minimalno 80% stanovništva na području obuhvata projekta mora biti obuhvaćeno provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima. Projekt također predviđa provedbu minimalno obveznog broja izobrazno-informativnih aktivnosti. Naime, ovisno o veličini i u skladu sa specifičnim potrebama jedinica lokalne samouprave, Program izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom služi kao predložak za izbor obveznih i preporučenih aktivnosti koje će provoditi jedinice lokalne samouprave, kao i skupina javnosti za koje postoji najveća potreba za provođenjem aktivnosti. Uzimajući u obzir analizu sadašnjeg stanja, Grad Dubrovnik je u koordinaciji s komunalnim poduzećem Čistoća d.o.o. te s Upravnim odjelom za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša Grada Dubrovnika odlučio provesti ovu mjeru obuhvaćajući 90% ukupnog broja stanovništva na području grada Dubrovnika.

Grad Dubrovnik je nakon provedenih analiza postojećeg stanja o sustavu gospodarenja otpadom na svom području te analize strategije kojom želi unaprijediti stanje odredio koje aktivnosti će provoditi u sklopu ovog Projekta. Također, Grad Dubrovnik je sukladno Uputama za prijavitelje za provedbu Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom obavezan provesti minimalno 4 obvezne i 3 preporučene aktivnosti. Temeljem aktivnosti koje su propisane Programom izobrazno-informativnih aktivnosti, Grad Dubrovnik provoditi će aktivnosti usmjerene na svoje ciljane skupine, a to su: zaposlenici ključnih institucija, građani (svi građani, djeca u predškolskim i osnovnoškolskim ustanovama, mladi, žene, umirovljenici, milenijska generacija, udruge), mediji, turisti i poslovna javnost.

Prema Programu izobrazno-informativnih aktivnosti donosi se pregled aktivnosti s ključnim pokazateljima učinka i ciljanim skupinama javnosti, temeljem kojeg je Grad Dubrovnik za ostvarivanje općeg cilja “Izgradnja svijesti svih zaposlenika ključnih institucija u sustavu razvoja i praćenja razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom, građana, turista i poslovne javnosti na području grada Dubrovnika o važnosti odgovornog postupanja s komunalnim otpadom s ciljem smanjenja količine otpada koji se odlaže na odlagališta (kružno gospodarstvo) u sklopu Operativnog programa “Konkurentnost i kohezija 2014-2020”, odlučio na provođenje aktivnosti koje su usmjerene na glavne ciljane skupine u sklopu ovog Projekta, a to su: zaposlenici ključnih institucija, građani, turisti i poslovna javnost.

Ovim komunikacijskim planom definiran je okvir za postizanje specifičnog i općeg cilja sukladno Programu izobrazno-informativnih aktivnosti. Komunikacijski plan kao ključni dokument detaljno razrađuje ciljane skupine i područje obuhvata projekta, pojedine projektne (komunikacijske) aktivnosti, planirane rezultate te poruke koje se planiraju prenijeti u svrhu provedbe definiranih ciljeva. Svi opći i specifični komunikacijski ciljevi usko su povezani s ciljevima Programa, a kao podrška provođenju Specifičnog cilja 6i1- Smanjenja količina otpada koji se odlaže na odlagalište, Operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020."

Na ovaj način, ovim Komunikacijskim planom Grad Dubrovnik pridružuje se svojim konkretnim doprinosima ukupnim naporima svih relevantnih dionika na ostvarenju ciljeva održivog gospodarenja otpadom kao dio šireg nastojanja pametnog, održivog i uključivog razvoja svoje lokalne zajednice sukladno lokalnim, nacionalnim, europskim i globalnim (UN) politikama održivog razvoja.

